

Psychozjum

II Ogólnopolska Konferencja Kół Nauk
Psychologicznych

Księga abstraktów

Sponsorzy

psychopraca

WYDAWNICTWO
NAUKOWE

Patronat

Prorektor ds. studenckich UAM prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Dziekan Wydziału Nauk Społecznych UAM prof. UAM dr hab. Jacek Sójka
Dyrektor Instytutu Psychologii UAM prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański

Przewodniczący komitetu:

prof. UAM dr. hab. Paweł Łupkowski

Członkowie komitetu:

prof. UAM dr hab. Łukasz D. Kaczmarek

dr hab. Monika Obrębska

dr Dariusz Drażkowski

dr Jolanta Enko

dr Joanna Zinczuk-Zielazna

Komitet organizacyjny:

dr Dariusz Drażkowski

Radosław Trepanowski

mgr Aleksandra Frydrysiak

Mateusz Binaś

Patrycja Chwiłkowska

Paweł Ciesielski

Monika Frydrychowicz

Monika Ganclerz

Amelia Kłunejko

Klaudia Komar

Ismena Leśnik

Zuzanna Pawlak

Katarzyna Strojna

Wolontariusze:

Dawid Bojarski

Luiza Głazowska

Paulina Helta

Kalina Jankowska

Anna Jurak

Natalia Karmińska

Laura Mądry

Anna Moczulska

Sebastian Pietrzak

Maciej Szulakiewicz

Kinga Zawada

Opracowanie i skład w systemie**L^AT_EX:**

Amelia Kłunejko

Spis treści

REFERATY	8
Poznawcze korelaty przetwarzania teorii pseudonaukowych	9
<i>Katarzyna Arent</i>	
Postawy młodzieży akademickiej wobec seniorów	11
<i>Lucyna Bakiera, Katarzyna Talacha</i>	
Jak adaptować testy psychologiczne? Na przykładzie strachu przed szczęściem.	13
<i>Mateusz Biniaś, mgr Aleksandra Frydrysiak, Radosław Trepanowski, Michalina Łoś, Zuzanna Pawlak, Mateusz Filipiak, Katarzyna Orzechowska</i>	
Horyzonty i perspektywy psychologii egzystencjalnej	15
<i>mgr Marek Błaszczuk</i>	
Uwarunkowania prokrastynacji	16
<i>Dawid Bojarski, Anna Jurak, Luiza Głazowska, Patrycja Staszak, Maja Nowicka</i>	
Co można ująć w pamięci deklaratywnej?	17
<i>Anna Borowicz</i>	
Ruch, dopamina i kodowanie predykcyjne	19
<i>Olgierd Borowiecki</i>	
To nie jest moja matka! Urojeniowe zespoły błędnej identyfikacji w naukach kognitywnych	21
<i>Weronika Browarczyk</i>	
Tworzenie Skali Potrzeby Lajków	22
<i>Sonia Chojnik-Konopa, Patrycja Chwiłkowska, Patrycja Chwiłkowska, Igor Ganowicz, Magda Majewska, Katarzyna Orzechowska</i>	
Konstrukcja i walidacja Kwestionariusza Wizji Własnego Rodzicielstwa	24
<i>Paweł Ciesielski, Klaudia Bijak, Anna Czerwińska, Katarzyna Strojna, Kamil Janowicz</i>	

Immersja w escape roomach	26
<i>Izabela Dankowska</i>	
Poparcie dla strajku nauczycielskiego a korelaty osobowościowe matek	27
<i>Aleksandra Frydrysiak, Mateusz Biniaś</i>	
Zjawisko porażenia przysennego wśród studentów: charakterystyka zjawiska oraz związku ze stresem i jakością snu	29
<i>Klaudia Gil, Jan Kornaj, Ewa Woźniak, Maja Skory, Wiktoria Blaszyńska</i>	
Psychologiczna perspektywa na wiarę i użytkowanie medycyny alternatywnej i komplementarnej (CAM) – przegląd literatury	31
<i>Marta Grebu, Bartłomiej Nowak, Paweł Brzózka</i>	
Dlaczego w reklamach występuje efekt wyższości treści wspólnotowych nad sprawczymi?	33
<i>Konrad Hryniewicz</i>	
Temperament medalistów młodzieżowych mistrzostw Polski w piłce nożnej	34
<i>Paweł Kalinowski, Monika Nowakowska, Łukasz Bojkowski</i>	
Na pograniczu psychologii i socjologii: Badania grup wsparcia 12 Kroków i 12 Tradycji	36
<i>Patrycja Kinga Knast</i>	
Narzędzia psychometryczne i psychofizjologiczne w badaniach użyteczności systemów	37
<i>Anna Kowbasiuk</i>	
Aktywność bioelektryczna mózgu, a skłonności do zachowań agresywnych	39
<i>Aleksandra J. Lewandowska</i>	
Czy sądzisz, że Twój znajomi myślą o Tobie, że jesteś miły? Metapercepcja cech sprawczych i wspólnotowych	40
<i>Michał Parzuchowski, Katarzyna Rybus</i>	
Korzystanie z Instagrama, a postrzeganie siebie	42
<i>Sebastian Pietrzak, Mateusz Filipiak, Michałina Łoś, Laura Mądry, Kamila Woźniak</i>	
Walidacja narzędzi badawczych do pomiaru sanktyfikacji oraz pragnienia posiadania partnera	44
<i>Klaudia Rodziejczak</i>	

Rozczarowanie w związku a status związku oraz posiadanie dzieci	46
<i>Klaudia Rodziejczak, Joanna Kosińska, Anita Mamot, Martyna Palczewska</i>	
Moralność jako konsekwencja biologicznej budowy mózgu	47
<i>Edgar Filip Różycki</i>	
Różnice międzypłciowe w zakresie nabywania podstawowych umiejętności arytmetycznych – badanie skuteczności gry edukacyjno – terapeutycznej „Numbala”	48
<i>Jakub Słupczewski, J. Matulewski, Ł. Goraczewski, K. Mańkowska, J. Rodkiewicz, A. Kostrubiec, M. Szymańska, N. Sobolewska, K. Narczyńska, P. Przychodna, M. Gut</i>	
Formy terapii stosowanych w zaburzeniach neurorozwojowych ze spektrum autyzmu	50
<i>Paulina Spera, mgr Piotr Poniewierski, dr Anna Kostiukow, prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Samborski</i>	
Czy Narcyzi są odporni psychicznie? Temperamentalny model prężności psychicznej	52
<i>Lukasz Subramanian, Michał Sękowski</i>	
Ucieleśniona matematyka. Znaczenie ruchu w kształtowaniu i utrwalaniu mentalnej osi liczbowej u dzieci z wykorzystaniem komputerowej gry matematycznej	54
<i>Marta Szymańska, J. Matulewski, Ł. Goraczewski, K. Mańkowska, D. Ciechalska, A. Mielewczyk, N. Witkowska, J. Rodkiewicz, A. Kostrubiec, Jakub Słupczewski, N. Sobolewska, M. Gut</i>	
Czy akcja <i>no make up</i> ma sens? Porównanie wpływu oglądania zdjęć kobiet bez makijażu i z makijażem na dobrostan kobiet	56
<i>Kinga Zawada, Monika Frydrychowicz, Dominika Zyśk, Julia Pradelok, Ismena Leśnik, dr Dariusz Drążkowski</i>	
Związek pomiędzy użytkowaniem portalu Instagram a obrazem ciała i poczuciem skuteczności oraz nawykami żywieniowymi	58
<i>Żaneta Żaczek</i>	
SHORTY	59
Domeny aktywności podejmowanych przez Polaków – analiza 37 wywiadów wśród przedstawicieli 4 pokoleń	60
<i>Paweł Brzóska, Bartłomiej Nowak, dr Agnieszka Czerw</i>	

Atrybucja odpowiedzialności moralnej	62
<i>Monika Ganclerz</i>	
Zaburzenia schizoafektywne a mózg	63
<i>Łukasz Grabowski</i>	
Umiejscowienie kontroli zdrowia a wiedza o chorobie nowotworowej wśród poznających studentów	64
<i>Jan Gruszka, Paulina Mencil</i>	
Co wpływa na umiejętność spostrzegania wykluczenia społecznego u siebie i osób z naszego otoczenia?	65
<i>Kosma Kołodziej</i>	
Wpływ Internetu na osobowość człowieka	66
<i>Jerzy Kosiewicz, Patrycja Majorkowska</i>	
Zachowania afiliacyjne a satysfakcja ze związku intymnego	68
<i>Julia Michalak, Maria Urbańska, Zofia Burman, prof. UAM dr. hab. Lucyna Bakiera</i>	
Spółeczny obraz uzależnienia	69
<i>Magdalena Szklarska</i>	
Kognitywistyka a user experience – problem percepcji wzrokowej w projek- towaniu doświadczeń użytkownika	70
<i>Patrycja Worobiej</i>	
Konflikt kooperacyjny a rozwój poznawczy człowieka	71
<i>Michał Ziara, Katarzyna Strojna</i>	
POSTERY	73
Funkcjonowanie rodziny z dzieckiem przewlekle chorym – przegląd badań	74
<i>Malwina Frąckowiak, Gabriela Bartnicka, Karolina Rachubińska, Olga Żukowska, Kry- stian Konieczny</i>	
Cechy temperamentalne, osobowościowe i różnice międzypłciowe w fanta- zjach agresywnych	75
<i>Patrycja Gryczan, Wiktoria Sośniuk</i>	
Poczucie koherencji i osobowość a sposoby radzenia sobie ze stresem u osób palących i niepalących w grupie młodych dorosłych	77
<i>Agata Janeczek, Patrycja Didyk</i>	

Poglądy Tehodora Sarbina na hipnozę – implikacja teorii roli jako element początku nowego nurtu teoretycznego	79
<i>Krystian Konieczny, Iwona Walerczyk, Karolin Rachubińska</i>	
Osobowość fantazyjna. Geneza koncepcji, determinanty, charakterystyka i pomiar	81
<i>Krystian Konieczny, Karolina Rachubińska</i>	
Subiektywna trudność zadania – czym jest i jak ją mierzyć	82
<i>Karolina Kowalczyk</i>	
Zespół kompulsywnego jedzenia – przyczyny oraz obraz kliniczny	84
<i>Maja Krzyżanowska, Olga Roloff</i>	
Cechy mrocznej triady a ocena skuteczności perswazyjnych i agresywnych taktyk nakłaniania do seksu przez kobiety i mężczyzn	85
<i>Martyna Łucja Mielnik, Małgorzata Zarzycka</i>	
Czy pasja męczy? Mediacyjna rola podstawowych potrzeb psychologicznych w pracy w związku pasji pracy i zmęczenia przewlekłego nauczycieli	87
<i>Karolina Mudło-Głagolska, Marta Lewandowska</i>	
Nadzieja na sukces i satysfakcja z życia u sędziów sportowych	88
<i>Agata Piasecka, mgr Mateusz Minda</i>	
<i>The Junior Temperament and Character Inventory (JTCI)</i> – przegląd światowych adaptacji i walidacji kwestionariusza	90
<i>Karolina Rachubińska, Krystian Konieczny, Iwona Walerczyk</i>	
Bulimia chorobą umysłu	92
<i>Olga Roloff, Maja Krzyżanowska</i>	
Znaczenie stresu oraz typu osobowości w chorobach z kręgu psychosomatycznych	93
<i>Aleksandra Stec, Katarzyna Janiak, Marta Kadyszewska</i>	
Obniżenie nastroju oraz deficyty poznawcze u pacjentów po udarze mózgu	95
<i>Natalia Szala, Marta Kęsik</i>	
Wdzięczność a zachowania prospołeczne	97
<i>Natalia Szala, Marta Kęsik</i>	
Problem głodu alkoholowego u osób uzależnionych	99
<i>Magdalena Szklarska</i>	

Poczucie „inności” oraz jego konsekwencje u dzieci zdolnych	100
<i>Anna Tarnowska</i>	
Umiejscowienie kontroli zdrowia w kontekście chorób somatycznych oraz innych czynników. Przegląd badań	101
<i>Iwona Walerczyk, Krystian Konieczny, Karolin Rachubińska</i>	
Elastyczność poznawcza i sposoby radzenia sobie ze stresem a BMI i aktywność fizyczna	103
<i>Żaneta Żaczek</i>	
WARSZTATY	105
Wyzwolić potencjał – czyli jak być liderem, który rozwija w grupie to, co najlepsze	106
<i>Maria Stachowiak, Paulina Gruszczyńska</i>	
Drzwi do ACT. Wprowadzanie do Terapii Akceptacji i Zaangażowania	107
<i>Joanna Gawrońska</i>	
Cykl Kolba w pracy trenera – jak budować pracę grupy zgodnie założeniami uczenia się przez doświadczenie	108
<i>dr Joanna Matejczuk</i>	
Wystąpienia publiczne – czyli jak zostać dobrym mówcą	109
<i>Miroslaw Maciejewski, Bartosz Kaliszan</i>	
Wprowadzenie do analizy mediacji i moderacji przy użyciu modułu jAMM do programu Jamovi	110
<i>Paweł Iwankowski</i>	
System Kodowania Ruchów Twarzy (FACS) – wykrywanie mimicznych oznak emocji	111
<i>dr Joanna Zinczuk-Zielazna</i>	
WYKŁADY	112
Ontologia polityczna tego, co wspólne, czyli jak nie pogubić się w gąszczu zmieniających się regulacji i odnieść sukces w nauce	113
<i>dr Krystian Szadkowski</i>	

Psychologia anomalistyczna. Dlaczego wierzymy w zjawiska paranormalne? 114

mgr Michał Kosakowski

Doktorat Inaczej

115

mgr Maciej Behnke

REFERATY

Poznawcze korelaty przetwarzania teorii pseudonaukowych

Katarzyna Arent, Aleksandra Piejka, dr hab. Łukasz Okruszek

Uniwersytet Warszawski, Instytut Psychologii PAN

Za pseudonaukowe uznaje się teorie, które nie znajdują potwierdzenia w dowodach uzyskanych za pomocą metody spełniającej kryterium naukowości. Cechują się one między innymi nierzetelną metodologią badań, fałszowaniem dowodów, nadmiernym generalizowaniem wyników (Hansson, 2013). Dzięki nowym mediom rozpowszechnianie informacji pseudonaukowych jest bardzo łatwe, a liczba zwolenników tych teorii wydaje się wysoka. Być może istnieje jakaś cecha lub zespół cech, które charakteryzują osoby bardziej lub mniej podatne na pseudonaukowe informacje.

W badaniu nad sceptycyzmem wobec zmian klimatu, szczepień i genetycznie modyfikowanych organizmów (Rutjens i in., 2018) wykazano, że wspieranie różnych postaw pseudonaukowych może mieć związek z czystością w sferze moralności, ortodoksją i tożsamością religijną. Dodatkowo w badaniu nad postawami wobec szczepień znaleziono korelaty wiary w teorie spiskowe, oporności psychicznej, wyższego poczucia odrazy i wspierania modelu jednostkowego-hierarchii z negatywnym nastawieniem do szczepień (Hornsey, 2018).

Aby lepiej zrozumieć psychologiczne podstawy wiary w mity naukowe, chcę sprawdzić związek postaw wspierających i postaw niewspierających pseudonaukę z popularnie pojawiającymi się w naukowym i pseudonaukowym dyskursach korelatami: wyizolowaniem społecznym (zoperacjonalizowanym za pomocą zrewidowanej skali samotności R-UCLA, por. Russell, 1980), podatnością na błędy poznawcze (na skali DACOBS, por. Gaag i in., 2013) oraz motywacjami poznawczymi (na skali Potrzeby poznania, Matusz i in, 2011). W tym celu przeprowadziłam badanie w formie ankiety internetowej wykorzystującej podane skale oraz korpus zdań pseudonaukowych (Piejka, nieopublikowany). W wystąpieniu

przytoczę korelaty znalezione przez innych badaczy oraz przedstawię wyniki analizy danych badania własnego.

Postawy młodzieży akademickiej wobec seniorów

prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera, Katarzyna Talacha

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Postawa, rozumiana jako stosunek człowieka do życia lub pewnych zjawisk (Doroszewski, 2017), w psychologii interpretowana jest z reguły jako względnie trwała dyspozycja jednostki do określonego zachowania wobec kogoś lub czegoś wynikająca z uczuć i przekonań (Aronson, Wilson, Akert, 2012). Z tego względu wskazuje się trzy komponenty postawy: komponent emocjonalny, behawioralny i poznawczy (ABC – *affect, behavior, cognition*). Postawy wobec seniorów wydają się szczególnie interesujące współcześnie, w dobie zmian opisywanych w kategoriach regresu demograficznego i starzenia się społeczeństw (Baranowska, 2017; Cichoracki, 2012; Okólski, 2010; 2012). Ageizm, który jest rezultatem stereotypowego spostrzegania ludzi w późnej dorosłości, a tym samym utrwała stereotyp, zgodnie z którym ludzie seniorzy są niesympatyczni, nietolerancyjni, nieaktywni, męczący, chorzy (Bakiera, Stelter, 2011), może być źródłem dyskryminacji starszych osób w różnych kulturach (Luo, Zhou, Jin, Newman, Liang, 2013).

W referacie zostaną zaprezentowane wstępne wyniki badań, w których zastosowano m. in. Test Niedokończonych Zdań P. Golde i N. Kogana w polskiej adaptacji J. Rembowski (1984). Rozpoczęte zdania, dotyczące stosunku wobec seniorów i ludzi w ogóle, dają możliwość ustosunkowania się osób badanych do zainicjowanego tematu. Podstawowym celem badawczym była odpowiedź na pytanie jak studenci różnych uczelni i kierunków ustosunkowują się do seniorów? Interesowało nas również jaki stosunek wobec osób starszych mają studenci, którzy w programie studiów mają możliwość zdobycia rzetelnej wiedzy na temat starości. Analiza wyników stała się podstawą podziału ujawnianych postaw na pozytywne, negatywne i neutralne. Każde stwierdzenie osoby badanej w teście było klasyfikowane do odpowiedniej kategorii przez sędziów kompetentnych (członkowie

Koła Naukowego Psychologii Rodziny IP UAM). Uzyskane wyniki odnoszą się do postaw jawnych (uświadamianych, deklarowanych – Maliszewski, 2011).

Jak adaptować testy psychologiczne? Na przykładzie strachu przed szczęściem

**Mateusz Biniś, mgr Aleksandra Frydrysiak, Radosław Trepanowski,
Michalina Łoś, Zuzanna Pawlak, Mateusz Filipiak, Katarzyna Orzechowska**
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Szczęście intuicyjnie jest postrzegane jako ostateczny cel ludzkich dążeń, stan pożądaný z natury. Trudno sobie wyobrazić, by ktoś celowo unikał tego uczucia. Badacze dowodzą jednak, że nie tylko jednostki (Eber i Eber, 2000), ale i całe kultury (Minami, 1971) mogą obawiać się stanu wzmożonego zadowolenia, rozkoszy i radości. Poster omówi hipotetyczne przyczyny niemożności przeżywania szczęścia, nie tylko związane z normami kulturowymi i religijnymi (Joshanloo, 2013; Joshanloo i in., 2014; Joshanloo i Weijers, 2014) ale także w odniesieniu do warunkowania w dzieciństwie czy zniekształceń percepcji związanych z zaburzeniami depresyjnymi (Gilbert, 2012, 2014). Będzie także zawierać wstępne wyniki pilotażu narzędzi badawczych.

Joshanloo i współpracownicy (2012; 2015; 2017) stworzyli skale do pomiaru: obawy przed szczęściem, poziomu wiary w ulotność szczęścia i poczucia kontroli nad szczęściem. Wszystkie charakteryzują się dobrą rzetelnością oraz trafnością kryterialną w licznych krajach. W niniejszym badaniu dokonano ich adaptacji kulturowej oraz walidacji trafności w warunkach polskich.

Zaczęto od tłumaczenia na język polski metodą trawestacji. Zespół sędziów kompetentnych (studenci ostatnich lat psychologii i kognitywistyki) wyodrębnił najwierniejszą adaptację. Następnie na podstawie literatury tematu wybrano metody służące do pomiaru korelatów wymienionych konstruktów. W pilotażu walidacyjnym użyto: Skali sa-

tysfakcji z życia (Jankowski, 2015), Skali orientacji pozytywnej (Łaguna, Oleś i Filipiuk, 2011), Skali inicjatywy rozwoju osobistego-II (Borowa i in., 2018), *Depression Anxiety Stress Scales* (Lovibond i Lovibond, 1995), Skali poczucia kontroli Delta (Drwał, 1979). Odbył się w wersji papierowej i komputerowej, obejmował głównie studentów.

Większość z hipotez badawczych dotyczących trafności zbieżnej i rozbieżnej potwierdziła się w wynikach badania online. Rzetelność alfa Cronbacha skal wyniosła od 0,77 do 0,87. Wystąpienie będzie okazją do przedstawienia prawidłowego procesu adaptacji narzędzia psychologicznego i prezentacji przetłumaczonych skal: Lęku przed szczęściem, Wiary w kruchość szczęścia i Poczucia kontroli nad szczęściem – zupełnie nowe na polskim gruncie badawczym, mogące stanowić narzędzie użyteczne w pracy naukowców oraz w badaniach przesiewowych prowadzonych przez diagnostów.

Horyzonty i perspektywy psychologii egzystencjalnej

mgr Marek Błaszczuk

Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Celem wystąpienia będzie próba ukazania specyfiki psychologii egzystencjalnej jako nurtu szczególnie zatroskanego refleksją nad człowiekiem oraz sensem jego życia. Zaznaczymy, że owa coraz prężniej rozwijająca się dziś orientacja psychologiczna i psychoterapeutyczna (Rollo May, Irvin David Yalom) wywodzi się z filozofii egzystencjalnej, za której pioniera powszechnie uznaje się Sørensa Kierkegaarda. Będziemy argumentować na rzecz tezy, że egzystencjalizm nie tyle jest przebrzmiałym nurtem dwudziestowiecznej myśli filozoficznej, jak przeważnie się go określa, co raczej wciąż aktualną i inspirującą perspektywą namysłu nad kondycją ludzką. W wystąpieniu nie tylko przybliżymy filozoficzno-psychologiczne źródła egzystencjalizmu (S. Kierkegaard, F. Nietzsche, W. Dilthey), lecz także wyłuszczymy fundamentalne rysy psychologii egzystencjalnej Karla Jaspersa, którego rozpoznania miały znaczący wpływ na współczesne badania ludzkiej egzystencji.

Uwarunkowania prokrastynacji

Dawid Bojarski, Anna Jurak, Luiza Głazowska, Patrycja Staszak, Maja Nowicka

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Przedmiot badań: Naszym celem było sprawdzenie czy istnieje związek między uzależnieniem od oglądania filmów na YouTube a pracą nad realizacją zadań w ramach deadline'u, prokrastynacją, lękiem i zmęczeniem oraz ich wzajemnymi interakcjami.

Metoda: Badanie było przeprowadzane w formie ankiety, opublikowanej w internecie i miało charakter korelacyjny. Zostało zebranych 582 uzupełnionych formularzy. W celu zebrania potrzebnych danych zostały użyte: Kwestionariusz Prokrastynacji (Stępień i Ciecuch, 2013), Skala Samopoczucia STAI (Marteau i Bekker, 1992) i Skala zmęczenia (Michielsen, De Vries i Van Heck, 2003).

Wyniki: Z analizy korelacji wynika, że prokrastynacja wyjaśnia 30% uzależnienia od Youtube'a, praca z deadline'em 12%. Oba te czynniki korelują dodatnio z uzależnieniem, jednak osobno. Co prawda deadline w pracy ma związek dodatni z prokrastynacją, jednak ich interakcja nie jest koreluje z uzależnieniem od oglądania filmów na Youtube.

Oprócz tego wiek uczestników korelował ujemnie z uzależnieniem, wyjaśniając 15% wariacji.

Co można ująć w pamięci deklaratywnej?

Anna Borowicz

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Celem tej pracy jest przeanalizowanie literatury świadczącej na korzyść wyodrębnienia dodatkowych typów pamięci w obrębie pamięci deklaratywnej, która tradycyjnie składa się z pamięci epizodycznej i semantycznej. Pamięć epizodyczna jest charakteryzowana przez możliwość mentalnej podróży w czasie, tzw. przytomność autonoetyczną, subiektywne poczucie czasu oraz świadomość „siebie” (Tulving, 2002). Pamięć semantyczna natomiast jest określana jako generalna, podzielana kulturowo wiedza o świecie, niezwiązana z żadnym określonym doświadczeniem (Binder i Desai, 2011).

Na styku tych dwóch systemów być może znajduje się osobny komponent pamięci deklaratywnej – personalna pamięć semantyczna, opisująca cztery niezależne jednostki: „(I) fakty autobiograficzne, (II) wiedzę o sobie, (III) powtarzające się wydarzenia oraz (IV) istotne autobiograficzne pojęcia” (Renoult i wsp., 2012, s. 551). W zależności od sposobu operacjonalizacji, personalna pamięć semantyczna może wykazywać neurofizjologiczne podobieństwo do pamięci semantycznej, do pamięci epizodycznej, bądź różnić się od obu tych systemów (ibid.).

Personalna pamięć semantyczna przypomina pamięć semantyczną, kiedy ujmowana jest jako (I) fakty autobiograficzne. Uszkodzenie przyśrodkowej kory skroniowej (wraz z hipokampem) powoduje deficyty pamięci epizodycznej z jednoczesnym zachowaniem pamięci semantycznej i odniesień do faktów autobiograficznych (Hirano i wsp., 2002). Odwrotny efekt (deficyty w pamięci dotyczącej faktów autobiograficznych z zachowaniem pamięci epizodycznej) obserwuje się u pacjentów z uszkodzeniem bocznej kory skroniowej (Eslinger, 1999). (IV) Istotne autobiograficzne pojęcia oraz (III) powtarzające się wydarzenia są zbliżone do pamięci epizodycznej. Semantyczna konceptualizacja

pozwała na ponowne, chronologiczne doświadczenie epizodu z pierwszej perspektywy, jednak może w nim brakować wyobrażeń zmysłowych oraz auto-refleksyjności. Na korzyść odrębności tych dwóch komponentów przemawiają badania nad pacjentami z demencją (semantyczną lub wynikającą z uszkodzenia przyśrodkowej kory skroniowej) (Westmacott i wsp., 2001). Ostatni sposób operacjonalizacji personalnej pamięci semantycznej ujmuje (II) wiedzę o sobie, definiowaną jako zbiór cech charakteru (Klein i Lax., 2010). Badania psychologiczne (Klein i Loftus, 1993) sugerują odrębność odniesień do cech charakteru zarówno od pamięci epizodycznej jak i od semantycznej. Wypowiadanie sądów o sobie również generuje unikatowy wzorzec aktywności neuronalnej, odrębny od tego obserwowanego przy badaniu pamięci epizodycznej czy semantycznej (Schroeter, 2010). Powyższe argumenty przemawiają na korzyść wyodrębnienia dodatkowych komponentów pamięci deklaratywnej.

Dodatkowym argumentem świadczącym na korzyść bogactwa deklaratywnego systemu pamięciowego będą badania nad afantazmatykami (Zeman i wsp., 2010), oraz ludźmi z SDAM (*Severly Deficient Autobiographical Memory*) (Palombo i wsp., 2015; Watkins, 2017). Wspomniane przypadki każą ponownie zastanowić się nad naturą pamięci epizodycznej i jej granicą z pamięcią semantyczną. Wspomnienia mogą być w różnym stopniu skonceptualizowane, różne mogą być także jednostkowe zdolności do generowania endogennych wyobrażeń w określonych modalnościach. Świadczenia te korespondują z wprowadzoną przez Kleina (2013) operacjonalizacją pamięci epizodycznej oraz przytomności autooetycznej. W tej propozycji subiektywne poczucie czasu oraz świadomość siebie opiera się o skonceptualizowaną wiedzę jednostki (wiedza o sobie). Natomiast przytomność autooetyczna miałyby powstawać podczas przywoływania wspomnienia, co pokrywa się z wcześniej przedstawionymi przypadkami zaburzeń funkcjonowania przytomności autooetycznej.

Różny sposób konceptualizacji doświadczeń epizodycznych może zależeć od zakresu i rozbudowania przyswojonych pojęć (Miller i in. 1998; Snyder i wsp. 2003), co bezpośrednio przekłada się na percepcję epizodu oraz jego późniejsze zapamiętanie. W tej pracy badania dotyczące afantazmatyków zostaną odniesione do propozycji personalnej pamięci semantycznej, co dostarczy dodatkowych argumentów na korzyść wyodrębnienia większej ilości elementów w obrębie pamięci deklaratywnej.

Ruch, dopamina i kodowanie predykcyjne

Olgierd Borowiecki

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Celem tej pracy jest omówienie kontroli ruchu mediowanego przez dopaminę na poziomie jąder podstawy (również podczas spodziewania się nagrody) oraz odniesienie tych mechanizmów do kontroli ruchu proponowanej w ramach teorii kodowania predykcyjnego (Clark, 2015; Hohwy, 2013). Rola dopaminy w pośredniczeniu ruchu jest oczywista (choroba Parkinsona), jednak badania na modelu zwierzęcym świadczą, że wyrzut dopaminy jest konieczny do samego zainicjowania sekwencji ruchów, przy czym aktywność neuronów dopaminergicznych w istocie czarnej była uniwersalna dla wykonywanych ruchów, a stopień aktywacji pozwalał przewidzieć wigor ruchu (da Silva i in., 2018). Dopamina pośredniczy także w przewidywaniu nagrody; przykładowo, w badaniu na modelu zwierzęcym (szczury) w warunkowaniu klasycznym gdy nagroda była dostarczana w 100% przypadków, aktywność neuronów dopaminergicznych w VTA stopniowo spadała, jeśli natomiast nagroda nie była pewna (90%), aktywność z czasem rosła (Starkweather i in., 2017). Kolejne badania tego zespołu wykazały, że rosnąca aktywność VTA w warunkach niepewności (90%) jest determinowana przez sygnał z mPFC, którego rola w tych eksperymentach sprowadzała się do przechowywania hipotez o ukrytych stanach środowiska. Po sztucznym wyłączeniu mPFC neurony w VTA zaczęły zachowywać się tak, jakby warunki eksperymentu były przewidywalne (100%) (Starkweather i in., 2018). Innymi słowy, kora przedczołowa w oparciu o rozkład prawdopodobieństwa hipotez moduluje dopaminergiczną aktywność brzuszego pola nakrywki. Podczas warunkowania klasycznego nagroda staje się atraktorem (afordancją) do którego zwierzę dąży. Cel, czy innymi słowy – obiekt intencjonalny, jest postrzeżeniem stanu przyszłego znajdującego się w pewnej odległości czasoprzestrzennej od chwili obecnej, dotarcie do którego wymaga ze

strony agenta pewnego ruchu będącego wynikiem wnioskowaniem Bayesowskiego (Todorov, 2008). Z perspektywy kodowania predykcyjnego kora motoryczna jest generatorem błędu predykcyjnego, a ruch ciała skutkuje niwelacją tego błędu (Clark, 2015). Taka konceptualizacja ruchu wyjaśnia neurobiologiczne podobieństwo kory motorycznej do sensorycznej, kora motoryczna odbiera z ciała sygnał proprioceptywny (Adams i in., 2013). Kodowanie predykcyjne należy rozumieć jako sposób badania (przewidywania) istoty rzeczywistości (Hohwy, 2013). Nie istnieje zewnętrzny kategoryzator, hipotezy są stawiane na temat rzeczywistości i to rzeczywistość (poprzez błąd predykcyjny) weryfikuje ich prawdziwość. Zagadką jest jednak określenie wzajemnej relacji między kontrolą ruchu mediowaną przez dopaminę, a rolą kory motorycznej w generowaniu błędu proprioceptywnego. Próba włączenia dopaminy w ramy teorii kodowania predykcyjnego wskazuje przede wszystkim na jej znaczenie w balansowaniu wewnętrznych (*top-down*) i zewnętrznych (*bottom-up*) bodźców (Friston i in., 2012). Przykładowo, elektrofizjologiczne badania na ludziach pokazują, że w przypadku ekspozycji na nowy obraz dopaminergiczna projekcja zwrotna z istoty czarnej do hipokampa przyczynowo determinuje zapamiętanie (Kamiński i in., 2018). Inne badania wykonane przy pomocy jednoczesnego obrazowania PET i fMRI wskazują na zaangażowanie struktur dopaminergicznych (SN/VTA) oraz brzuszego prążkowiec (jądra półleżącego) w zmianę przekonań u ludzi (Nour i in., 2018). Reasumując, dopamina uczestniczy w modulowaniu przewidywań i generowaniu błędu predykcyjnego na różnych poziomach modelu generatywnego. Wszystko to tworzy skomplikowany obraz który skonceptualizowany w ramach kodowania predykcyjnego zgrabnie łączy akcję z percepcją. Rola dopaminy jest jednak daleko mniej czytelna, w tej pracy zostanie ona szczegółowo przedstawiona i osadzona w ramach teorii kodowania predykcyjnego.

To nie jest moja matka! Urojeniowe zespoły błędnej identyfikacji w naukach kognitywnych

Weronika Browarczyk

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Urojeniowe zespoły błędnej identyfikacji to termin obejmujący syndromy: intermeta-morfozy, sobowtóra, Fregoliego i Capgrasa. Urojenia, pomimo tego, że stanowią interesujące przypadki medyczne, są trudne do wyjaśnienia, a ich status pojęciowy jest problematyczny. Najpopularniejszym przedstawicielem tej grupy rzadkich zaburzeń psychiatrycznych jest zespół Capgrasa, który charakteryzuje się silnym przekonaniem pacjenta, że bliskie mu osoby zostały zastąpione przez oszustów, roboty, sobowtórów, *etc.* Podstawowy paradoks syndromu Capgrasa polega na tym, że pacjent bez problemu identyfikuje daną osobę, jednocześnie zaprzeczając jej autentyczności. Celem referatu jest analiza zjawiska na trzech poziomach. Pierwszym z nich będzie stworzenie charakterystyki zaburzenia uwzględniającej jej niejasną etiologię i zróżnicowanie przedmiotów urojenia. W tej części zespół Capgrasa zostanie także przedstawiony na tle zaburzeń pokrewnych, czyli pozostałych urojeniowych zespołów błędnej identyfikacji. Drugi poziom analizy dotyczył będzie możliwych wyjaśnień występowania syndromu Capgrasa ugruntowanych w badaniach eksperymentalnych z uwzględnieniem neuroanatomicznych uzasadnień proponowanych interpretacji. Trzecia część zostanie poświęcona roli, jaką zespół Capgrasa może pełnić w dyskusji filozoficznej, na przykładzie zagadnienia koherencji sieci przekonań i raportów z percepcji. Motywem przewodnim wystąpienia będzie znaczenie wiedzy zdobytej podczas badań nad urojeniowymi zespołami błędnej identyfikacji dla różnych dziedzin kognitywistyki.

Tworzenie Skali Potrzeby Lajków

Sonia Chojnik-Konopa, Patrycja Chwiłkowska, Patrycja Chwiłkowska, Igor Ganowicz, Magda Majewska, Katarzyna Orzechowska

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

W ostatnich latach rośnie popularność mediów społecznościowych, takich jak Facebook, Instagram, Twitter (Kotyśko, Izdebski, Michalak i in., 2014). Za pomocą platform społecznościowych ludzie nawiązują i podtrzymują relacje, wymieniają informacje, śledzą wydarzenia z życia bliższych i dalszych znajomych, dokonują porównań społecznych i autoprezentacji (Nadkarni, Hofmann, 2012). Obserwując aktywność ludzi w mediach społecznościowych zauważono, że istnieją w tej sferze znaczące różnice, które mogą zaczynać się już w fazie przygotowywania postów do publikacji. Niektóre osoby świadomie dążą do uzyskania jak największej liczby odbiorców poprzez takie działania, jak np. poszukiwanie w Internecie aktualnych trendów, planowanie pory publikacji, obróbka i precyzyjny wybór grafiki oraz duże zaangażowanie w dobór odpowiedniego opisu (Shao, 2009). Biorąc pod uwagę zaangażowanie, wkładane przez niektóre osoby w przygotowanie i publikowanie postów w mediach społecznościowych, warto rozważyć możliwe przyczyny takich zachowań.

Podstawą rozważań na ten temat była analiza teoretyczna potrzeby przynależności, potrzeby akceptacji, potrzeby bycia lubianym (afiliacji) oraz wsparcia społecznego. Między innymi właśnie te potrzeby z powodzeniem mogą być zaspokajane za pośrednictwem mediów społecznościowych za pomocą udostępnianych treści (Urista, Dong, Day, 2009). Analiza aktywności użytkowników najpopularniejszych platform, takich jak Facebook i Instagram, nasuwa wniosek, że za ich zachowaniem kryje się coś więcej ponad wymienione wyżej potrzeby. Zachowania niektórych osób w mediach społecznościowych sugerują, że mogli oni potrzebować, a co za tym idzie poszukiwać, pozytywnych reakcji od innych – zarówno znanych, jak i obcych osób. Zidentyfikowaną potencjalną potrzebę nazwaliśmy „potrzebą lajków”.

Według naszej najlepszej wiedzy, dotąd nie stworzono narzędzia, które pozwoliłoby zmierzyć podobny konstrukt. Tworzony kwestionariusz może więc stać się dobrą odpowiedzią na ważne zjawisko społeczne, jakim jest „potrzeba lajków” łącząca w sobie potrzeby przynależności, afiliacji, akceptacji, wsparcia społecznego. Niewątpliwie narzędzie to pozwoli lepiej zrozumieć mechanizm funkcjonowania użytkowników mediów społecznościowych, które, za zasługą zwiększającej się popularności, stanowią dominującą formę kontaktów społecznych (Bąk, 2016). Widzimy jego zastosowanie także w obszarze klinicznym, np. diagnozy uzależnienia od mediów społecznościowych, czy FOMO (*Fear of Missing Out*), gdzie jego użycie mogłoby istotnie rozszerzyć rozumienie funkcjonowania pacjentów uzależnionych od korzystania z social media, pomóc zidentyfikować osoby z grupy ryzyka lub przygotować działania psychoedukacyjne, wspierające stopniowe zwracanie się z życia wirtualnego ku rzeczywistości realnej.

Na podstawie przeglądu literatury przedmiotu oraz analizy wpisów w mediach społecznościowych wygenerowano 67 itemów tworzących pierwotną wersję Skali Potrzeby Laików. Uwzględniono w nich takie zachowania jak celowe reagowanie na posty innych ludzi w oczekiwaniu na reakcje zwrotne, niecierpliwe oczekiwanie na pozytywny feedback opublikowanego posta, czy negatywne reakcje w przypadku braku pozytywnego feedbacku lub w odpowiedzi na reakcje negatywne. Wzięto pod uwagę nie tylko ilość, ale także jakość otrzymywanych „lajków”, stąd każdy item występował w dwóch wersjach, gdzie jedna zakładała pozytywne reakcje od bliskich znajomych a druga od przypadkowych, nieznanych osób.

Aby zapewnić uniwersalne narzędzie, które mogłoby być szeroko stosowane nie tylko w Polsce, ale i za granicą, całą pracę, już od momentu analizy teorii i generowania itemów, prowadzono w języku angielskim. W celu weryfikacji struktury czynnikowej skali i redukcji liczby jej itemów aktualnie prowadzone jest badanie na próbie osób posługujących się językiem angielskim jako pierwszym językiem. W referacie zostaną omówione wstępne wyniki z tego badania.

Konstrukcja i walidacja Kwestionariusza Wizji Własnego Rodzicielstwa

**Paweł Ciesielski, Klaudia Bijak, Anna Czerwińska, Katarzyna Strojna, mgr
Kamil Janowicz**

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

W referacie przedstawione zostanie sprawozdanie z końcowego etapu prac nad Kwestionariuszem Wizji Własnego Rodzicielstwa (KWWR). W szczególności zaprezentowane będą efekty drugiego etapu badań tj. dalsza walidacja kwestionariusza, badanie trafności kryterialnej i rzetelności oraz wyniki dotychczasowych analiz statystycznych. Podstawą dla stworzenia KWWR była konceptualizacja opracowana przez Kamila Janowicza (2017), który proponuje rozumienie wizji własnego rodzicielstwa jako wyobrażenia jednostki o tym, jakim będzie ona rodzicem i jak będzie się kształtowała jej osobista droga do rodzicielstwa, a także jaki wpływ rodzicielstwo będzie miało na inne obszary życia jednostki. Pierwszym etapem tworzenia kwestionariusza było wygenerowanie 105 itemów, oraz poddanie ich ocenie trzech sędziów kompetentnych, w celu ustalenia trafności teoretycznej. Zaakceptowaną przez sędziów wstępną wersję narzędzia poddano następnie weryfikacji empirycznej. Wyniki badania przeprowadzonego z udziałem 453 osób (274 kobiety i 176 mężczyzn), w wieku od 18 do 35 lat wykazały zadowalającą rzetelność większości skal (α -Cronbacha $> 0,7$) oraz pozwolił na usunięcie pozycji obniżającej wartość psychometryczną narzędzia. W wyniku prac na etapie I i II stworzono kolejną wersję narzędzia, składającą się z 12 skal i liczącą 85 itemów. Wersję tę poddano następnie ostatecznej weryfikacji psychometrycznej oraz badaniu trafności kryterialnej. Zrealizowano to podczas badania z wykorzystaniem KWWR, Skali Wrażliwości Empatycznej (Kaźmierczak

i in., 2007) i polskich adaptacji Kwestionariusza Przyszłościowej Perspektywy Czasowej Fingermanna i Perlmuttera (Cycoń, Zaleski, 1998), Inwentarza Perspektywy Czasowej Zimbardo (Przepiórka, 2011), oraz PVQ-RR Schwartza (Ciecicuh, 2013). W badaniu udział wzięło 420 osób (249 kobiet i 171 mężczyzn) w wieku od 18 do 30 lat. Wyniki tej fazy badań są aktualnie opracowywane. W przyszłości kwestionariusz może być wykorzystany do badania wyobrażeń młodych ludzi na temat ich przyszłego rodzicielstwa.

Immersja w escape roomach

Izabela Dankowska

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Escape roomy są formą rozrywki, która pojawiła się w Polsce w 2013 roku i zyskuje ogromną popularność. Jest to rodzaj gry fabularnej, w której celem jest rozwiązanie zagadek i wyjście z pokoju (Stasiak, 2016). Jednym ze zjawisk, jakie możemy w nich obserwować, jest immersja, czyli głębokie zaangażowanie w rozgrywkę. Badanie dotyczyło zjawiska immersji w escape roomach i jej związku z czynnikami takimi jak cechy osobowości, płeć czy motywacje uczestników. W badaniu internetowym wykorzystany został Kwestionariusz Immersji (Strojny, Strojny, 2014), Kwestionariusz IPIP-BFM-20 (Topolewska i in., 2014) i kwestionariusz zawierający zmienne socjodemograficzne oraz pytania na temat wcześniejszych doświadczeń z escape roomami. Celem niniejszego wystąpienia jest zaprezentowanie wyników badania przeprowadzonego w październiku i listopadzie 2018 na grupie 249 osób.

Poparcie dla strajku nauczycielskiego a korelaty osobowościowe matek

mgr Aleksandra Frydrysiak, Mateusz Biniś

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Obecna sytuacja w Polsce ujawnia wiele skrywanych od dawna napięć. Jednym z obszarów, który wystawił na próbę funkcjonowanie państwa, jest strajk w systemie oświaty. Zmuszeni do ustosunkowania się względem niego są matki, które mogą odczuwać dysonans między potrzebami edukacyjnymi dzieci, a rozumieniem wartości pracy „rzeźbiarzy ludzi przyszłości”.

W naszym badaniu podjęto refleksję nad przyczynami skrajnych postaw matek oraz tym, jak ich poglądy odbijają się na dobru dziecka. Założono, że matki przeciwne reformom będą raczej zwracać uwagę na bliskie konsekwencje działań niż odległe oraz, że mogą prezentować określone style rodzicielskie, w szczególności takie, które przenoszą odpowiedzialność za wychowanie ich dziecka na system edukacji.

Skonstruowano formularz online składający się kolejno z: 15 pytań demograficznych; 8 pytań dotyczących stanowiska wobec strajku, konieczności reform edukacyjnych oraz przyjmowanych postaw politycznych; 14 pytań Skali rozważania przyszłych konsekwencji-14 (Joireman, 2012); 50 pytań Skali postaw rodzicielskich (Plopa, 1987). Badanie opublikowano na forach dla rodziców z informacją, że jest przeznaczone dla matek dzieci w wieku szkolnym. Zbieranie odpowiedzi respondentek wciąż trwa. Po jego ukończeniu zostaną policzone różnice międzygrupowe oraz korelacje między wspomnianymi zmiennymi.

Obecnie, gdy strajk jest zawieszony, możemy zastanowić się nad wewnętrznymi tendencjami i stylem wychowania dzieci, a ich związkiem z przyjmowaniem jednego ze stanowisk. Wiedza ta może się przysłużyć do formułowania bardziej adekwatnych komunikatów systemu oświaty dla rodziców oraz działań profilaktycznych, tak by cechy matek i ich polityczne antypatie nie przysłańiały dobra dziecka.

Zjawisko porażenia przysennego wśród studentów: charakterystyka zjawiska oraz związki ze stresem i jakością snu

Klaudia Gil, Jan Kornaj, Ewa Woźniak, Maja Skory, Wiktoria Blaszyńska
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Szacuje się, że 7% populacji przynajmniej raz w swoim życiu doświadczyło zjawiska porażenia przysennego. Jest to stan, w którym ciało pogrążone jest w śnie, jednak umysł zostaje aktywny, co wiąże się nie tylko z odczuciem tymczasowego paraliżu ruchowego, ale nierzadko też wywołaniem różnorodnych odczuć pozazmysłowych. Zjawisko to jest na tyle rzadkie, że można przypuszczać, iż jego występowanie poprzedzało istotne zaburzenie w funkcjonowaniu jednostki. Przypuszcza się, że zarówno wysoki poziom stresu jak i niska jakość snu koreluje ze zjawiskiem porażenia przysennego.

Cel:

Badania miały na celu sprawdzenie częstość występowania zjawiska porażenia przysennego w grupie studentów, jak było ono przeżywane i jakimi wydarzeniami było poprzedzone. Analizowano także, czy w grupie osób, które chociaż raz w życiu doświadczyły porażenia przysennego, poziom stresu i jakości snu był odmienny niż w przypadku osób, które nie miały takiego doświadczenia.

Materiał i metody:

Badania zostały przeprowadzone w bieżącym semestrze, w ramach przedmiotu Praca empiryczna. Zebrano 200 wypełnionych kwestionariuszy, z których informacje są obecnie wprowadzane do bazy danych. Osobami badanymi byli studenci różnych kierunków w

trybach: stacjonarnym i niestacjonarnym. Wypełnili oni kwestionariusze dotyczące poziomu odczuwanego stresu w ostatnim miesiącu (PSS-10), jakości ich snu (PSQI) w tym samym okresie oraz nietypowych doświadczeń podczas snu (USEQ). Kwestionariusz Nietypowych Doświadczeń Podczas Snu (USEQ) został przetłumaczony na język polski przez autorów niniejszego wystąpienia, za zgodą autorów kwestionariusza.

Hipotezy badawcze:

Spodziewany jest związek odwrotnie proporcjonalny między jakością snu a poziomem stresu. Przypuszcza się, iż w grupie studentów, u których zjawisko porażenia przysennego wystąpiło, poziom stresu będzie istotnie wyższy. Spodziewana jest korelacja pozytywna między wystąpieniem porażenia przysennego, a jakością snu.

Ponadto, wystąpienie wzbogacone zostanie o wybrane opisy doświadczeń porażenia przysennego, które osoby badane przedstawiły w swoich kwestionariuszach.

Psychologiczna perspektywa na wiarę i użytkowanie medycyny alternatywnej i komplementarnej (CAM) – przegląd literatury

Marta Grebu, Bartłomiej Nowak, Paweł Brzózka

SWPS wydział zamiejscowy w Poznaniu

Strukturyzatory wody pitnej, wlewy z lewoskrętnej witaminy C, leczenie energią, homeopatia, czy też odtruwanie ze szczepionek. Medycyna alternatywna jest wszechobecna w mediach i świadomości społecznej. Pomimo braku naukowego potwierdzenia tych metod, coraz więcej osób decyduje się na uzupełnianie, lub nawet zastąpienie konwencjonalnego leczenia metodami medycyny alternatywnej co rodzi wiele niebezpieczeństw związanych z brakiem odpowiedniego leczenia. Badania pokazują że osoby wierzące i korzystające z medycyny alternatywnej i komplementarnej (CAM) wyróżniają się pod pewnymi aspektami psychologicznymi. Jest to między innymi większą wiarą w zjawiska nadprzyrodzone, teorie spiskowe i magię. (Grimmer & White, 1990; Sjöberg & af Wåhlberg, 2002). Wśród wielu osób korzystających z medycyny alternatywnej pokutuje mit „wielkiego spisku koncernów farmaceutycznych”, w który bezgranicznie wierzą. Co ciekawe, badania potwierdzają, że z CAM częściej korzystają kobiety niż mężczyźni (Adams, Easthope, & Sibbritt, 2003), ponadto są to osoby lepiej wyedukowane (Astin, 1998). Mimo wielu prac naukowych w tym temacie brak jednak jednego i spójnego modelu badającego wiarę w CAM – badacze często posługują się różnymi i nie zawsze spójnymi definicjami. Przedstawiona praca będzie próbą całościowego opisu psychologicznych aspektów ludzi wie-

rzących i stosujących CAM. Mimo to praca będzie jedynie teoretycznym załącznikiem do dalszych prób zdefiniowania i psychologicznej operacjonalizacji wiary w CAM.

Dlaczego w reklamach występuje efekt wyższości treści wspólnotowych nad sprawczymi?

mgr Konrad Hryniewicz

SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny

Wystąpienie będzie dotyczyło badań eksperymentalnych testujących efekt zbieżności obrazu produktu w reklamie z obrazem odbiorcy. Rozszerzają one wiedzę na temat efektywności marketingowej reklam zawierających treści sprawcze i wspólnotowe o sprawczość i wspólnotowość odbiorcy reklamy. Wykonano trzy badania ankietowe z udziałem studentów ($N = 398$, $N = 339$, $N = 512$). Manipulowano w nich dwoma warunkami reklam. Jedne zawierały treści sprawcze, a drugie wspólnotowe. W badaniach wiązano sprawczość i wspólnotowość odbiorcy z serią pomiarów efektywności reklamy produktu (zbieżności z „Ja”, intencji zakupu produktu, postawy wobec produktu, reklamy i marki). Uzyskane wyniki podsumowano za pomocą meta-analizy. Wykazała ona, że wzrost efektywności reklam zawierających treści wspólnotowe zależał istotnie od wzrostu cechy wspólnotowości odbiorcy (zachodzący efekt zbieżności z „Ja”). Natomiast wzrost cechy sprawczości odbiorcy wiązał się ze słabszym i jednakowym wzrostem efektywności reklam zawierających zarówno treści sprawcze jak i wspólnotowe (brak efektu zbieżności z „Ja”). Zebrane dane wskazują, że wyższa efektywność reklam wspólnotowych zależy od wspólnotowości odbiorcy.

Temperament medalistów młodzieżowych mistrzostw Polski w piłce nożnej

mgr Paweł Kalinowski, Monika Nowakowska, Łukasz Bojkowski

Akademia Wychowania Fizycznego Poznań

W obecnych czasach piłka nożna należy do najbardziej popularnych dyscyplin sportowych na świecie. W szeroko rozumianym procesie szkoleniowym wpływ na wynik w tej dyscyplinie sportu zależy od wielu czynników, takich jak przygotowanie fizyczne, techniczno – taktyczne czy psychiczne. W niniejszej pracy skupiono się na aspekcie psychologicznym, do którego należy temperament. Cechy temperamentalne odpowiadają za opisanie i wyjaśnienie relacji człowieka ze środowiskiem zewnętrznym. Strelau przedstawiał temperament jako biologicznie określone niezmiennie cechy mające silny związek z układem nerwowym. Cechy temperamentalne są zaliczane do najbardziej stałych i genetycznie dziedziczonych. Jan Strelau w Regulacyjnej Teorii Temperamentu (RTT) wyróżnił sześć podstawowych cech: Reaktywność emocjonalną, Wrażliwość sensoryczną, Aktywność, Perseweratywność, Wytrzymałość oraz Żwawość.

W prezentowanej pracy autor bada cechy temperamentalne u młodych zawodników piłki nożnej w oparciu o koncepcje Bussa i Plomina (1984). Ujęcie to powstało na fundamentach teorii temperamentu Thomasa i Chess, ekstrawersji i neurotyczności Eysencka oraz teorii Diamonda. Badacze Buss i Plomin (1984) wyodrębniają w swojej teorii: emocjonalność (*emotionality*), aktywność (*activity*) i towarzyskość (*sociability*) EAS. Według autora podczas zawodów sportowych w przypadku niekorzystnego rezultatu można przypuszczać, że u zawodników będzie występować strach, złość lub niezadowolenie. Być może tylko odpowiedni poziom natężenia określonych cech temperamentalnych będzie gwaran-

tował uzyskiwanie wysokich wyników sportowych. Celem pracy była próba porównania poziomu cech temperamentalnych młodych piłkarzy nożnych z wartością średnią próby normalizacyjnej.

Grupę badawczą stanowiło 31 zawodników klubu Lech Poznań. Jedną z drużyn objętych badaniami był zespół mistrza Polski U 17 z 2016 roku. Badania przeprowadzono w miesiącu kwietniu we Wronkach 2016 roku po uprzednim otrzymaniu zgody Polskiego Towarzystwa Psychologicznego za pomocą kwestionariusza EAS, który składa się z pięciu skal: niezadowolenie, strach, złość, aktywność i towarzyskość. W celu weryfikacji postawionych hipotez badawczych dokonano analizy statystycznej testem parametrycznym t-studenta dla jednej próby. Następnie dokonano przeliczenia wyników surowych.

Odnosząc się do poziomu cech temperamentalnych strachu i aktywności można stwierdzić, że poziom jest istotnie różny w porównaniu do populacji ogólnej. Natomiast w wymiarze niezadowolenia, złości i towarzyskości stwierdzono, że młodzi piłkarze nie różnią się od populacji ogólnej.

Na pograniczu psychologii i socjologii: Badania grup wsparcia 12 Kroków i 12 Tradycji

mgr Patrycja Kinga Knast

Instytut Socjologii Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

W swoim wystąpieniu chciałabym podnieść kwestie badania grup wsparcia opartych o program 12 Kroków i 12 Tradycji. Zwrócić uwagę na psychologiczne i socjologiczne mechanizmy działania terapeutycznego, oraz na istotną lukę – jak sądzę – w ujmowaniu w literaturze przedmiotu grup wsparcia jako równorzędnych innym grupom społecznym. Dotychczas bowiem najszerszej przebadanie zostały one pod kątem działania terapeutycznego, profilaktycznego po wyjściu z uzależnienia oraz dokonywano opisów psychometrycznych. Szczególnym przedmiotem moich badań są grupy Anonimowych w Dysfunkcyjnych Związkach prowadzone w ramach Stowarzyszenia Przystań M. Grupy te skierowane są do kobiet i mężczyzn, których sposób budowania więzi międzyludzkich oparty jest o wzorzec współzależnienia. Chciałabym również pokazać socjoterapeutyczny aspekt grup wsparcia, który rozumiem, jako budowanie kontaktów towarzyskich (w różnym stopniu nasycenia) pomiędzy członkami grup wsparcia. Pozwala on bowiem budować równowagę psychiczną i społeczną poszczególnych osób.

Narzędzia psychometryczne i psychofizjologiczne w badaniach użyteczności systemów

Anna Kovbasiuk

SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie i Akademia Leona
Koźmińskiego

Interakcja człowiek-komputer i pojawienie się graficznych interfejsów zapoczątkowały nową erę w badaniach użyteczności (*user experience*) systemów. Pomimo szybkiego rozwoju tych dziedzin, do tej pory istnieją znaczące luki w literaturze naukowej dotyczącej interakcji użytkowników z różnymi cechami osobowości, i w różnym wieku, ze stronami internetowymi. Oprócz tego, narzędzia które zostały użyte w nielicznych badaniach zazwyczaj obejmują tylko kwestionariusze samoopisowe, które według badaczy nie zawsze mogą być uznane za wiarygodne miary odczuwanych emocji (Hsu, 2017). Eksperci (między innymi: Hsu, 2017; Mandryk i Atkins, 2007) proponują używanie metod neuronaukowych w celu lepszego zrozumienia różnych aspektów satysfakcji użytkowników w interakcji z technologią. Oprócz tego nie ma również spójności w badaniach użyteczności przeprowadzonych przy użyciu metod psychofizjologicznych w grupach różniących się wiekiem i cechami osobowości (Djamasbi i inn., 2011; O'Brien i Lebow, 2013). Badanie przeze mnie przeprowadzone dotyczyło korelatów satysfakcji użytkowników w interakcji ze stronami internetowymi renomowanych uczelni. Przegląd literatury pokazał, że czynniki, które mogą mieć wpływ na satysfakcję użytkowników, obejmują odczuwane emocje, obciążenie poznawcze, estetykę i użyteczność. W obecnym badaniu zastosowane zostały metody badawcze proponowane przez psychofizjologię, które obejmują elektromiografię, mierzenie reakcji skórno-galwanicznej i okulografię. Badanie miało na celu zrozumienie różnic

we wzorcach interakcji i odczuwanej satysfakcji między osobami z pokolenia Y i Z oraz z różnym natężeniem poszukiwania wrażeń mierzonych kwestionariuszem SSS Forma V M. Zuckermana (1996). Badanie wykazało, że pokolenia różniły się poziomem satysfakcji w interakcji z prezentowanymi stronami internetowymi. Co więcej, poziom zadeklarowanej satysfakcji był znacząco różny na początku interakcji w porównaniu do końcowych wyników. Zmiany w satysfakcji nie były związane z liczbą poprawnie wykonanych zadań. Wbrew przewidywaniom, osoby z pokolenia Y w porównaniu do Z charakteryzowały się niższymi ocenami na skali użyteczności, wyższym obciążeniem poznawczym i niższą satysfakcją. W przypadku metod psychofizjologicznych, eye-tracking potwierdził swoją rzetelność jako narzędzie mierzenia satysfakcji użytkowników. Model regresji ze średnim czasem trwania fiksacji jako predyktorem wykazał wyższą moc predykcyjną w porównaniu do modelu tylko ze zmiennymi samoopisowymi. Inne zmienne, które miały znaczący wpływ na satysfakcję użytkowników to użyteczność i estetyka. Analiza wykazała, że grupa o wysokim natężeniu cechy Poszukiwanie Wrażeń charakteryzowała się większą aktywnością mięśnia zygomaticus major w porównaniu do grupy o niskim natężeniu tej cechy. Zygomaticus jest uważany za mięsień uśmiechu, co implikuje, że osoby z wyższym poszukiwaniem wrażeń mogą być bardziej reaktywne w odpowiedzi na bodźce pozytywne (Zuckerman i inn., 1978), a także bodźce intensywne i nowe, co potwierdzają badania przy użyciu fMRI (Joseph i inn., 2009).

Aktywność bioelektryczna mózgu, a skłonności do zachowań agresywnych

Aleksandra J. Lewandowska

Uniwersytet w Białymstoku

Poszczególne częstotliwości lub zakresy częstotliwości odpowiadają pewnym stanom psychicznym człowieka. Fale delta są rejestrowane w największym stopniu w fazie snu, w okresach zmniejszonej aktywności komórek piramidowych. Fale theta związane są z wydobywaniem informacji z pamięci oraz zdolnością kontroli reakcji na bodźce. Fale alfa dominują w stanach odpoczynku i odprężenia. Fale beta wiążą się ze stanem czuwania, czujności, orientacji zewnętrznej, rozwiązywania problemów, logicznego myślenia oraz skupieniem uwagi. Rytm SMR związany jest z intensywnym namysłem poprzedzającym działanie. Do sprawnego funkcjonowania potrzebne jest prawidłowe funkcjonowanie bioelektryczne mózgu. W niektórych przypadkach, w pewnych stanach jedne fale dominują nad innymi, co jest stanem niepożądanym. Badania wskazują na silny związek dysproporcji w pasmach alfa i beta w okolicach czołowych, a także wysokiej amplitudy potencjału P300 w okolicach czołowo-skroniowych z występowaniem agresji. Wiedza na temat tych stanów patologicznych może pomóc w stworzeniu efektywnej terapii wspomagającej leczenie osób ze skłonnością do zachowań agresywnych.

Czy sądzisz, że Twoi znajomi myślą o Tobie, że jesteś miły?

Metapercepcja cech sprawczych i wspólnotowych

prof. SWPS dr hab. Michał Parzuchowski, Katarzyna Rybus

SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, Wydział Zamiejscowy w Sopocie

Postrzeganie ludzi, siebie samego, a także grup społecznych odbywa się na dwóch najważniejszych wymiarach spostrzegania społecznego: sprawczości i wspólnotowości (Abele & Wojciszke, 2014). Głównym celem naszego badania było poszerzenie wiedzy dotyczącej sprawczości i wspólnotowości w zakresie meta-percepcji cech sprawczych i wspólnotowych. Innymi słowy, staramy się zweryfikować jak ludzie uważają, że inni postrzegają ich cechy sprawcze i wspólnotowe. Zakładamy, że wymiar wspólnotowości posiada bardziej homogeniczną i pojęciowo gęstszą reprezentację poznawczą niż wymiar sprawczości. W efekcie tej różnicy w reprezentacji, wspólnotowość będzie postrzegana w sposób bardziej kategoryalny/dwubiegunowy niż sprawczość. Podczas formułowania sądów o nas samych (my jako aktorzy) przez innych (obserwatorów), będziemy oczekiwali, że nasza wspólnotowość będzie bardziej jednoznaczna dla obserwatorów niż nasza sprawczość. W rezultacie ludzie będą oceniali wspólnotowość w sposób albo-albo (albo ktoś jest dobrym albo złym człowiekiem), podczas gdy ocena sprawczości będzie miała więcej stopni pośrednich.

W celu zweryfikowania hipotezy przeprowadzono badanie online (Qualtrics). Badani ($N = 160$) byli proszeni o zalogowanie się na swoje konto na Facebooku i wypisanie imion 10 bliskich oraz 10 dalszych znajomych. W kolejnym kroku badani byli proszeni

o oszacowanie jak według nich każda z wypisanych osób ocenia ich sprawczość i wspólnotowość (po 7 cech). Następnie badani oszacowywali ich własny poziom sprawczości i wspólnotowości. Efektywność zastosowanej procedury została wcześniej potwierdzona w badaniu pilotażowym. Przeprowadzone badanie potwierdziło nasze hipotezy – meta-percepcja ocen cech sprawczych jest bardziej zróżnicowana aniżeli cech wspólnotowych, wskazując na wyższą homogeniczność i pojęciowo gęstszą reprezentację cech wspólnotowych.

Korzystanie z Instagrama, a postrzeganie siebie

Sebastian Pietrzak, Mateusz Filipiak, Michalina Łoś, Laura Mądry, Kamila Woźniak

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Współcześnie, wiele płaszczyzn ludzkiego życia przenosi się do internetu. Między innymi, jest to funkcjonowanie społeczne, którego spora część odbywa się na portalach społecznościowych. Korzystanie z takich witryn zajmuje dziennie wielu ludziom, zwłaszcza młodym, nawet kilka godzin. Zachodzące procesy zmuszają psychologów do refleksji nad ich przyczynami, a także do przeprowadzania badań, które ukazałyby powody i konsekwencje takiej sytuacji. Toteż badanie przeprowadzone przez członków koła naukowego Psychologii Społecznej działającego przy UAM, dotyczyło sprawdzenia relacji pomiędzy korzystaniem z coraz bardziej popularnego serwisu społecznościowego Instagram, a postrzeganiem siebie. Aby zbadać ten związek, zaproponowano najpierw osobom badanym (w liczbie 320) wypełnienie kwestionariusza Skala autoprezentacji na Instagramie, a następnie obejrzenie swoich ostatnich dziesięciu zdjęć udostępnionych na portalu Instagram, przy okazji przeliczając, które z nich można skategoryzować jako selfie. Kolejnym krokiem było ponowne przejrzanie tych obrazów, przeliczając tym razem ilość użytych w opisach do nich emotikonów. Po tym zadaniu poproszono o wypełnienie kolejnych kilku kwestionariuszy (Krótki inwentarz osobowości TIPI-P, Skala zależności samooceny od wyglądu, Skala potrzeby wyjątkowości). Wyniki badania pokazały, że osoby badane w wyniku aktywizacji „Instagramowego Ja” opisały siebie jako bardziej neurotyczne niż osoby badane w warunkach kontrolnym ($p < 0,05$). W zakresie pozostałych zmiennych zależnych nie zaobserwowano istotnych różnic pomiędzy warunkami. Wyniki badania sugerują, że osoby często korzystające z Instagramu mogą spostrzegać siebie jako bardziej neurotyczne, co może w konsekwencji prowadzić do częstszego odczuwania negatywnych emocji i konfliktów.

tów wewnętrznych. Implikacje z badania zostaną omówione w kontekście koncepcji Ja online.

Walidacja narzędzi badawczych do pomiaru sanktyfikacji oraz pragnienia posiadania partnera

Klaudia Rodziejczak

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

W wystąpieniu zaprezentuję wstępne wyniki badania, którego celem było sprawdzenie trafności oraz właściwości psychometrycznych polskiego tłumaczenia angielskiej skali Sanctification Scale (Znanięcka-Lopata, 1981) oraz Skali Pragnienia Posiadania Partnera (Adamczyk, 2018). W badaniu wzięły udział 62 osoby w wieku od 20 do 72 lat ($M = 35,10$, $SD = 11,27$), w tym 56 kobiet (90,30%) i 6 mężczyzn (9,70%). Osoby badane wypełniły Sanctification Scale (Znanięcka-Lopata, 1981) w polskiej wersji językowej opracowanej przez Rodziejczak (2019), Skalę Pragnienia Posiadania Partnera (Adamczyk, 2018), Skalę Lęku przed Życiem w Pojedynkę (Adamczyk i in., 2019), a także *Relationship Disillusionment Scale* (RDS; Niehuis, Bartell, 2006) w polskiej wersji językowej opracowanej przez Adamczyk i in. (2018) oraz Kwestionariusz Danych Demograficznych. Przeprowadzone analizy ujawniły, iż istnieje dodatni słaby związek między sanktyfikacją partnera a pragnieniem posiadania partnera (dla podskali 1: $r = 0,37$, $p = 0,002$; dla podskali 2: $r = 0,37$, $p = 0,001$). Nie wykazano związku między lękiem przed życiem w pojedynkę a pragnieniem posiadania partnera, $r = 0,15$, $p = 0,121$). Ponadto nie wykazano związku pomiędzy zmiennymi: rozczarowaniem w związku a podskalą 1 sanktyfikacji partnera, $r = -0,01$, $p = 0,940$ oraz podskalą 2 sanktyfikacji partnera, $r = -0,12$, $p = 0,346$, pragnieniem posiadania partnera, $r = -0,00$, $p = 0,978$ i lękiem przed życiem w pojedynkę, $r = 0,09$, $p = 0,493$ a zmienną rozczarowanie w związku. Rzetelność Skali Pragnienia Posiadania Partnera wyniosła $\alpha = 0,89$, natomiast Skali Sanktyfikacji

$\alpha = 0,86$ dla podskali 1 oraz $\alpha = 0,87$ dla podskali 2. Ze względu na niewielką liczbę osób badanych należy z ostrożnością interpretować podane wyniki.

Rozczarowanie w związku a status związku oraz posiadanie dzieci

Klaudia Rodziejczak, Joanna Kosińska, Anita Mamot, Martyna Palczewska
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

W naszym wystąpieniu zaprezentujemy wstępne wyniki badania, które celem było określenie potencjalnych różnic w zakresie odczuwanego rozczarowania między osobami reprezentującymi odmienny status związku, osobami posiadającymi w swoim doświadczeniu różną liczbę związków, a także między osobami posiadającymi lub nie posiadającymi potomstwa. W badaniu wzięło udział 65 osób w wieku 20-72 lat ($M = 35$, $SD = 11,06$), w tym 59 kobiet (90,80%) i 6 mężczyzn (9,20%). Osoby badane wypełniły polską wersję *Relationship Disillusionment Scale* (RDS; Niehuis, Bartell, 2006) oraz Kwestionariusz Danych Demograficznych. Rzetelność polskiej wersji RDS wyniosła $\alpha = 0,95$. Przeprowadzone analizy ujawniły, iż osoby rozwiedzione odczuwają większe rozczarowanie związkiem w porównaniu do osób pozostających w związkach nieformalnych, narzeczeństwie i w związku małżeńskim, $F(3, 59) = 4,16$, $p = 0,010$, $\eta^2 = 0,17$. Ponadto osoby mające doświadczenie bycia w dwóch związkach wykazywały wyższe rozczarowanie niż osoby będące w swoim pierwszym związku, $F(1, 61) = 7,65$, $p = 0,007$, $\eta^2 = 0,11$. Dodatkowo, osoby nie posiadające dzieci odczuwają większe rozczarowanie związkiem aniżeli osoby posiadające dzieci, $F(1, 63) = 8,75$, $p = 0,004$, $\eta^2 = 0,12$. Ze względu na niewielką liczbę osób badanych należy z ostrożnością interpretować podane wyniki.

Moralność jako konsekwencja biologicznej budowy mózgu

mgr Edgar Filip Różycki

Uniwersytet w Białymstoku

Kiedy myślimy o złu, zazwyczaj mamy na myśli wartości moralne, kiedy indziej odnosimy się do religii. Pytając o przyczynę zła, wyjaśnienia znajdujemy w socjologii czy kulturze. Kiedy jednak przychodzi nam zmierzyć się z pytaniem o naturę zła, niewiele – jeśli cokolwiek – możemy powiedzieć. Próbowano je wyjaśniać w ramach powstających wraz z rozwojem nauk humanistycznych (w szczególności psychologii) nowych koncepcji człowieka. Tymczasem Simon Baron-Cohen w książce zatytułowanej „Teoria zła” próbuje odpowiedzieć na to pytanie z zupełnie innej perspektywy: neurobiologicznej. Dowodzi, że za czyny, które zwykliśmy określać mianem bardzo złych, odpowiada brak empatii. Ten zaś wynika ze zmian w zdefiniowanym przez niego „obwodzie empatii” – zestawie przynajmniej dziesięciu ośrodków w mózgu oraz połączeń między nimi. Baron-Cohen twierdzi, że nieprawidłowości w tych obszarach skutkują nieumiejętnością zarówno prawidłowego odczytania myśli lub uczuć innej osoby, jak też reagowania adekwatną emocją. Konsekwencją tego jest powstanie zespołu cech osobowości, które współczesna psychiatria nazywa zaburzeniami osobowości, m. in. typu psychopatycznego, borderline czy narcyzycznego. Simon Baron-Cohen nie poprzestaje na określeniu skutków braku empatii. Próbuje dociec przyczyn tego stanu rzeczy, dopatrując się ich zarówno w środowisku, jak i genach. Ponadto definiuje skalę empatii oraz test diagnostyczny. Celem referatu jest analiza krytyczna koncepcji Barona-Cohana – w szczególności zaś jego definicji empatii oraz sformułowanie odpowiedzi na pytanie o związek między zdolnością do empatii a zachowaniami określanymi jako moralnie złe.

Różnice międzypłciowe w zakresie nabywania podstawowych umiejętności arytmetycznych – badanie skuteczności gry edukacyjno – terapeutycznej „Numbala”

Jakub Słupczewski, J. Matulewski, Ł. Goraczewski, K. Mańkowska, J. Rodkiewicz, A. Kostrubiec, M. Szymańska, N. Sobolewska, K. Narczyńska, P. Przychodna, M. Gut

Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu; Wydział Fizyki Astronomii i Informatyki Stosowanej, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu; Interdyscyplinarne Centrum Nowoczesnych Technologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu; Neurodio

Wyniki badań wskazują na istnienie wyraźnej zależności między umysłowymi reprezentacjami liczb i przestrzeni, zaś umiejętność szacowania miejsca liczb na osi jest predyktorem umiejętności arytmetycznych. Problemy w zakresie wykonania takiego zadania to jeden z objawów deficytu definiowanego jako dyskalkulia. Badania nad mózgowym podłożem kompetencji matematycznych wskazują na kluczową rolę sieci czołowo–ciemieniowych w kształtowaniu się umysłowych reprezentacji liczb. Nowoczesną formą terapii tego zaburzenia, ale też edukacji matematycznej, są wspierane komputerowo metody. Wyniki badań wskazują bowiem na korzyści płynące ze stosowania treningów poznawczych przy użyciu gier komputerowych. Celem badania było przetestowanie skuteczności mobilnej aplikacji w postaci gry matematycznej „Numbala” w kształtowaniu umiejętności z za-

kresu: porównywania liczb prezentowanych w różnych formatach (cyfry arabskie, zbiory kropek), szacowania liczebności, uwagi wykonawczej oraz szacowania miejsca liczb na osi, z uwzględnieniem ewentualnych różnic międzypłciowych w tym zakresie. W badaniach wzięło udział 25 dzieci, uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej (11 dziewczynek oraz 14 chłopców). Wszyscy odbyli (z wykorzystaniem tabletów) trening z grą „Numbala”, polegającą na wskazywaniu na osi liczbowej miejsca wyświetlanych liczb i wykonywaniu prostych działań arytmetycznych (dodawanie i odejmowanie). W trakcie gry trenowana była także uwaga i szybkość reakcji, aby omijać przeszkody, zdobywać punkty i dodatkowe nagrody. Trening trwał 5 godzin i był podzielony na 10 ok. półgodzinnych sesji odbywających się codziennie lub co 2-3 dni. Przed nim (pre-test) oraz po nim (post-test) zmierzono u dzieci, przy użyciu zadań z testu komputerowego „Prokalkulia 6-9”, poziom podstawowych umiejętności matematycznych. Obejmowały one porównywanie liczb, szacowanie liczebności, Stroop numeryczny i szacowanie lokalizacji liczb na osi bez podziałki. Procedura badawcza każdego badanego trwała od 2 do 3 tygodni, a każde dziecko wykonywało pre-test, post-test indywidualnie, zaś treningi odbywały się indywidualnie, w dwójkach lub (maksymalnie) w trójkach. Analizowano wpływ treningu grą uwzględniając wyniki pre-testów oraz post-testów w obu grupach płciowych. Wyniki dotyczące porównywania liczb, szacowania liczebności oraz Stroopa numerycznego wskazały na skrócenie czasu odpowiedzi w zadaniach z porównywaniem liczb w grupie dziewczynek, jednakże nie są to zmiany istotne statystycznie. W obu porównywanych grupach trening z wykorzystaniem gry „Numbala” przyniósł korzyści głównie w zadaniach z szacowaniem miejsca liczb na osi (zarówno dla liczb prezentowanych w formacie symbolicznym, jak i niesymbolicznym). Szczegółowe analizy ujawniły większy progres w zakresie tych umiejętności u chłopców, u których większość zmian istotnych statystycznie dotyczyła wartości ze środka osi liczbowej (liczby 4, 5, 6). W drugiej grupie istotne zmiany w szacowaniu na osi dotyczyły raczej jej początku (liczby 2, 3, 4). Wyniki w obu grupach wskazują także na poprawę pod względem szacowania miejsca pozostałych liczb na osi, lecz zmiany te nie są istotne statystycznie. Jak widać, wyniki wskazują na odmienny wpływ treningu u chłopców i u dziewczynek – zmiany w szacowaniu miejsca liczb na osi są wyraźniejsze w grupie chłopców. Możliwym tego wytłumaczeniem może być zaobserwowane większe zaangażowanie chłopców w trening z grą, co przełożyło się na lepsze operowanie osią liczbową w trakcie post-testu. Co więcej, poprawa szacowania miejsca liczb na osi w trakcie post-testu wskazuje, że gra „Numbala” może być cennym narzędziem – nie tylko edukacyjnym, ale także terapeutycznym w przypadku problemów z nauką matematyki.

Formy terapii stosowanych w zaburzeniach neurorozwojowych ze spektrum autyzmu

Paulina Spera, mgr Piotr Poniewierski, dr Anna Kostiukow, prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Samborski

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Autyzm jest zaburzeniem neurorozwojowym o nieznanym etiologii. Obecnie notuje się ciągły wzrost liczby osób zdiagnozowanych z ASD (*Autism Spectrum Disorder*). W ubiegłym roku *The Centers for Disease Control and Prevention* (CDC) opublikowało statystyki mówiące o częstotliwości występowania autyzmu w Stanach Zjednoczonych u 1 na 59 dzieci. ASD wiąże się z występowaniem tzw. triady autystycznej, do której zalicza się: istotne ograniczenia tworzenia relacji społecznych, zaburzenia komunikowania się oraz prezentowanie stereotypowych zachowań. Dodatkowo pacjenci często zmagają się z zaburzeniami motoryki ogólnej, chodu, koordynacji ruchowej oraz postawy ciała, obsesyjnym przywiązaniem do wykonywania nietypowych czynności, wzmożonym poziomem lęku, agresji, zaburzeniami snu czy dysfunkcjami układu pokarmowego. Zaburzenie to dotyka niejako nie tylko małego pacjenta, ale również jego rodziców i najbliższych. Często prowadzi do wykluczenia społecznego oraz wypalenia rodzicielskiego. Celem terapeutów jest nakierowanie usprawniania na kompleksową terapię, prowadzącą w przyszłości do wypracowania maksymalnej niezależności pacjenta z ASD oraz polepszenia jakości życia dziecka i jego najbliższych. Obecnie dostępnych jest wiele metod terapeutycznych dedykowanych dla dzieci z ASD. Niestety, dla wielu z nich wciąż brakuje rzetelnych badań naukowych potwierdzających ich skuteczność. Celem pracy jest przedstawienie form terapii stosowanych w rehabilitacji dziecka z ASD. Wyróżnia się zatem metody dyrektywne, gdzie terapeuta

kieruje dzieckiem chcąc wywołać w nim założone wcześniej zmiany oraz niedyrektywne, nie posiadające ściśle wyznaczonego celu, w których to pacjent „kieruje” przebiegiem terapii. Do najbardziej znanych zaliczyć można terapię poznawczo-behawioralną (CBT – *Cognitive Behavioral Therapy*), terapię Integracji Sensomotorycznej (SI – *Sensory Integration*), Metodę Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne, animaloterapię oraz muzykoterapię. Praca ta została stworzona dzięki przeglądowi literatury przedmiotu w oparciu o publikacje drukowane, jak również dostępne on-line poprzez wyszukiwarkę PUBMED, opublikowane w ciągu ostatnich dziesięciu lat.

Czy Narcyzi są odporni psychicznie?

Temperamentalny model preźności psychicznej

Łukasz Subramanian, Michał Sękowski

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Narcyzm (Krizan & Herlache, 2018; Miller, Lynam, Hyatt, & Campbell, 2017) oraz preźność psychiczna (Davydov, Steward, Ritchie, Chaudieu, 2010; Maltby, Day, Hall, 2015). stają się coraz bardziej popularnymi tematami badań. Nie ma jednak dotąd wiele prac, które wiązałyby narcyzm wielkościowy oraz narcyzm wrażliwy z preźnością psychiczną. W naszej pracy skupiliśmy się nie tylko na relacji pomiędzy tymi dwoma zmiennymi, ale również poszerzyliśmy nasz model o temperamentalne cechy osobowości (Gray 1970, 1991; Carver & White, 1994) BIS (*behavioral inhibition system*) BAS (*behavioral activation system*) jak i również o zmienne aprobaty społecznej (samooszukiwanie się i manipulację wizerunkiem) zaproponowane przez Paulhusa (1988). W proponowanym przez nas modelu założyliśmy, że BIS i BAS biorą udział w kształtowaniu się preźności psychicznej, która z kolei wpływa na obie formy aprobaty społecznej. Samooszukiwanie się było by tym co odróżnia te dwie formy narcyzmu ponieważ narcyzi wielkościowi bardziej się samooszukują (American Psychiatric Association, 1980; Gebauer, Sedikides, 2018). Dzięki temu można pokazać, że preźność psychiczna nie wpływa bezpośrednio na formy narcyzmu, a robi to pośrednio przez samooszukiwanie się. Kolejnym ważnym założeniem było wykazanie, że system BIS stanowi podstawę do rozwoju narcyzmu wrażliwego natomiast BAS dla wielkościowego. W celu weryfikacji modelu przeprowadziliśmy badania na 293 osobach. Ponieważ zaproponowany przez nas model zakłada wiele powiązań między zmiennymi, które muszą występować łącznie. Zastosowana została analiza

modelowania równań strukturalnych, która pozwalają sprawdzić czy kierunek związku jest istotny przy jednoczesnych relacjach między resztą zmiennych. Uzyskane wyniki dla modelu były istotne co potwierdziło nasze założenia dotyczące modelu. Jednak w celu weryfikacji tych założeń wymagane jest prowadzenie dalszych badań, zwłaszcza eksperymentalnych.

Ucieleśniona matematyka. Znaczenie ruchu w kształtowaniu i utrwalaniu mentalnej osi liczbowej u dzieci z wykorzystaniem komputerowej gry matematycznej

Marta Szymańska, J. Matulewski, Ł. Goraczewski, K. Mańkowska, D. Ciechalska, A. Mielewczyk, N. Witkowska, J. Rodkiewicz, A. Kostrubiec, Jakub Słupczewski, N. Sobolewska, M. Gut

Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Fizyki Astronomii i Informatyki Stosowanej, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu; Interdyscyplinarne Centrum Nowoczesnych Technologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu; Neurodio

Mózgowe podłoże kompetencji matematycznych od lat stanowi temat licznych badań, których wyniki wskazują na kluczową rolę sieci czołowo-ciemieniowych w kształtowaniu się umysłowych reprezentacji liczb i osi liczbowej. Deficyty rozwojowe tych obszarów kory są przyczyną zaburzeń w powstawaniu tych reprezentacji, co skutkuje deficytami w zakresie umiejętności matematycznych, znanymi szerzej pod nazwą dyskalkulii. Nowoczesna forma terapii tego zaburzenia może wykorzystywać takie technologie jak gry komputerowe. Wyniki wielu badań wskazują na niezaprzeczalne korzyści płynące ze stosowania treningów poznawczych przy użyciu gier komputerowych, ich wysoką funkcjonalność, możliwość dostosowania treningu do konkretnego rodzaju zaburzenia oraz indywidualnych potrzeb i kompetencji osoby badanej. Wpływają też pozytywnie na poziom

zaangażowania w proces terapii. Celem badania było przetestowanie skuteczności opracowanej przez nas komputerowej gry matematycznej „Kalkulilo” w rozwijaniu umiejętności poznawczych z zakresu: porównywania liczb prezentowanych w różnych formatach (cyfry arabskie, zbiory kropek) oraz lokalizacji pozycji liczb na osi. W badaniach wzięło udział 22 dzieci, uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej. Zostali oni przydzieleni do jednej z 3 grup: grupy odbywającej trening „Kalkulilo” na laptopie (1) lub z wykorzystaniem sterowania grą z użyciem czujnika ruchu kinect (2) oraz grupy kontrolnej, która nie grała w grę (3). Trening trwał 5 godzin i był podzielony na 10 ok. półgodzinnych sesji. Przed nim (pre-testy) oraz po nim (post-testy) zmierzono u dzieci, przy użyciu zadań z testu komputerowego „Prokalkulia 6-9”, poziom podstawowych umiejętności matematycznych. Obejmowały one porównywanie liczb i szacowanie lokalizacji liczby na osi. Procedura badawcza każdego badanego trwała od 2 do 3 tygodni, a każde dziecko wykonywało pre-test, post-test indywidualnie, zaś treningi odbywały się indywidualnie. Wyniki wskazują, że trening z wykorzystaniem gry wpływa przede wszystkim na kształtowanie zależności numeryczno-przestrzennych, ponieważ poprawia dokładność szacowania lokalizacji liczb na osi. Wpływ ten jest szczególnie wyraźny w przypadku treningu poznawczo-ruchowego, co potwierdza znaczenie angażowania całego ciała w nabywaniu wiedzy (tzw. ucieleśnione poznanie) oraz kształtowaniu się umysłowych reprezentacji liczb. Zastosowana w treningu gra matematyczna może być zatem wartościowym narzędziem – nie tylko edukacyjnym, ale także rehabilitacyjnym w przypadku deficytów poznawczych obecnych w dyskalkulii.

Czy akcja *no make up* ma sens?

Porównanie wpływu oglądania zdjęć kobiet bez makijażu i z makijażem na dobrostan kobiet

Kinga Zawada, Monika Frydrychowicz, Dominika Zyśk, Julia Pradelok,
Ismena Leśnik, dr Dariusz Drażkowski
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

W obecnych czasach otoczeni jesteśmy mediami społecznościowymi, które są miejscem porównań społecznych. Wyniki badań pokazują, że kobiety oglądając szczupłe i seksowane zdjęcia na Instagramie doświadczają spadku nastroju (Vendemia i DeAndrea, 2018). Spędzanie czasu na Facebooku również powoduje obniżenie nastroju, a także pojawienie się u kobiet sprzeczności w postrzeganym przez siebie wyglądzie (Fardouly, Diedrichs, Vartanian i Halliwell, 2015). W odpowiedzi na te doniesienia badawcze oraz w odpowiedzi na krytykę idealizowania wizerunku kobiet w mediach społecznościowych popularną akcją stało się umieszczanie w mediach społecznościowych zdjęć kobiet bez makijażu, czyli akcja *no make up*. Wedle założeń tej akcji, zdjęcia kobiet bez makijażu prezentowane w mediach społecznościowych nie powinny zagrażać dobrostanowi oglądających je kobiet. Jednak czy jest tak faktycznie? Celem przeprowadzonych badań było sprawdzenie czy eksponowanie zdjęć twarzy kobiet bez makijażu wpływa na zmianę nastroju kobiet i ich satysfakcję z własnego wyglądu w porównaniu do eksponowania zdjęć tych samych kobiet z makijażem oraz w porównaniu do zdjęć neutralnych afektywnie. Przeprowadziliśmy online badanie eksperymentalne na grupie ponad 350 kobiet, które wypełniały losowo jedną z trzech ankiet. Na początku badania wszystkie kobiety odpowiadały na

pytania ze skal mierzących tendencję do porównań społecznych i ważności wyglądu dla samooceny. Następnie oceniały pod względem atrakcyjności jeden z trzech losowo przydzielonych zestawów 16 zdjęć (kobiet w makijażu *vs* bez makijażu *vs* zdjęcia neutralne). Na końcu wszystkie badane kobiety odpowiadały na pytania o aktualny nastrój i samoocenę własnego wyglądu. W referacie zostaną omówione wyniki tego badania, które wyjaśnią czy akcja no make up może przynieść zamierzone efekty.

Związek pomiędzy użytkowaniem portalu Instagram a obrazem ciała i poczuciem skuteczności oraz nawykami żywieniowymi

mgr Żaneta Żaczek

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wydział Pedagogiki i Psychologii,
Instytut Psychologii

W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie działalnością na portalach społecznościowych. Szczególnie młodzi ludzie poprzez istnienie w social mediach zaspokajają swoje potrzeby przynależności do grupy oraz akceptacji (Bednarek, Andrzejewska, 2016). Instagram jest portalem, który w dużej mierze promuje zdrowe odżywianie, ideał szczupłego ciała oraz dbania o kondycję fizyczną (Andrzejewski, 2018). Badanie miało na celu zaobserwowanie czy i w jakim stopniu korzystanie z portalu oraz ilość i rodzaj czynności wykonywanych podczas korzystania z niego wiąże się z postrzeganiem własnego ciała, poczuciem skuteczności oraz nawykami żywieniowymi. W badaniu wzięło udział 50 osób w wieku od 18 do 35 lat. Posłużono się następującymi narzędziami: Kwestionariusz Zachowań Związanych z Jedzeniem (TFEQ-13), Skala Zadowolenia z Ciała (BSS), Skala Uogólnionej Własnej Skuteczności (GSES) oraz pytania o korzystanie z portalu Instagram.

SHORTY

Domeny aktywności podejmowanych przez Polaków – analiza 37 wywiadów wśród przedstawicieli 4 pokoleń

Paweł Brzóska, Bartłomiej Nowak, dr Agnieszka Czerw

Uniwersytet Humanistycznospołeczny SWPS wydział zamiejscowy w Poznaniu

Wiele dziedzin psychologii zajmuje się opisem tego co jest ważne dla ludzi. Psychologia osobowości i tożsamości poszukuje odpowiedzi na pytanie w jaki sposób aktywności, które podejmujemy zbliżają nas do naszych wartości, poczucia sensu, wewnętrznej spójności Ja, realizacji potrzeb i innych ważnych stanów psychologicznych. Oczywiście wielu teoretyków i badaczy zakłada odgórnie istnienie pewnych domen, w które każdy człowiek się angażuje. Dlatego można znaleźć rozważania i badania prowadzone w takich obszarach jak: równowaga lub konflikt praca-rodzina (por. meta analiza: Byron, 2005), centralność pracy wśród innych domen (Kanungo 1982; England, Misumi 1986) lub tożsamości domenowych (np. Karaś, Ciecuch 2015; Piotrowski 2018). Jednak do tej pory nie prowadzono badań sprawdzających jak te założenia domenowe mają się do realnej rzeczywistości. Z tego powodu w zespole badawczym postawiliśmy pytanie o to jakie aktywności w różnych obszarach podejmują ludzie. Chcieliśmy odnaleźć uniwersalne obszary, które wyczerpałyby w znaczącym stopniu bogactwo ludzkich aktywności. Badania przeprowadzono metodą jakościową – wywiadami. Uzyskane dane jakościowe wpierw w sposób eksploracyjny, a następnie konfirmacyjny oceniły dwa zespoły sędziów kompetentnych. Następnie zliczono i opisano występujące w wywiadach domeny. W tym referacie prezentujemy analizy ilościowe uzyskane z 37 wywiadów przeprowadzonych z dorosłymi osobami

pracującymi, kobietami i mężczyznami reprezentującymi 4 różne pokolenia. Wynik analiz wraz z rolą płci, wykształcenia, posiadania dzieci, czy partnera, a także przynależności do konkretnego pokolenia przedstawimy na naszym wystąpieniu.

Atrybucja odpowiedzialności moralnej

Monika Ganclerz

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Teoria atrybucji wywodzi się z analizy psychologii zdroworozsądkowej, a za jej twórcę uważany jest Fritz Heider (1958), który szczególnie interesował się tym, w jaki sposób i na jakiej podstawie ludzie formułują swoje wnioski. W ten sposób doszedł do stworzenia prostej, lecz jak się okazało, bardzo użytecznej teorii atrybucji wewnętrznej i zewnętrznej. Klasyczna teoria atrybucji stała się inspiracją dla wielu kolejnych koncepcji atrybucji (np. Jones i Davis, 1965; Ross, 1977), a obecnie jest znana każdemu studentowi psychologii. Znacznie mniej popularną, a opisaną przez Haider w tym samym czasie, jest teoria atrybucji odpowiedzialności moralnej.

Z punktu widzenia teorii atrybucji można przyjąć, że przypisanie odpowiedzialności jest jedną z interpersonalnych konsekwencji procesów atrybucyjnych. Takie ujęcie wynika z rozróżnienia teorii na atrybucji i atrybucyjne. Pierwsze z nich dotyczą czynników, które doprowadzają do różnego rozumienia i wyjaśniania przyczyn zdarzeń. Drugie natomiast koncentrują się wokół konsekwencji atrybucji, doświadczanych na poziomie psychologicznym (Försterling, 2005).

Propozycja Haidera (1958) to ramowa koncepcja zakładająca istnienie pięciu poziomów atrybucji odpowiedzialności, ściśle związanych z poziomem rozwoju poznawczego oceniającej sytuację jednostki. Kolejni badacze zainspirowani tą teorią rozwijali ją, uwzględniając dodatkowe czynniki np. status społeczny podmiotu (Hamilton, 1978), a także wyróżnili, obok atrybucji odpowiedzialności, atrybucję winy (Małgorzata Staško, 2007). Koncepcje Haidera i kontynuatorów zostaną omówione z uwzględnieniem aktualnych badań.

Zaburzenia schizoafektywne a mózg

Łukasz Grabowski

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Instytut Psychologii UKW

Celem referatu jest przegląd wybranych zmian neuroanatomicznych w obrębie mózgowia, skupiając się na objętości kory mózgowej u pacjentów z zaburzeniami schizoafektywnymi. Istotne jest również porównanie tych danych z patologicznymi deficytami kory pacjentów ze schizofrenią, biorąc pod uwagę wysokie podobieństwo objawowe pomiędzy obiema chorobami.

Umiejscowienie kontroli zdrowia a wiedza o chorobie nowotworowej wśród poznańskich studentów

Jan Gruszka, Paulina Mencil

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Przebadaliśmy ponad 200 studentów poznańskich uczelni kwestionariuszem do badania umiejscowienia poczucia kontroli zdrowia MHLIC oraz sprawdziliśmy poziom ich wiedzy dotyczącej choroby nowotworowej. Postawiliśmy hipotezę że wśród osób o wewnętrznym umiejscowieniu kontroli zdrowia wystąpi większa świadomość chorób nowotworowych. Byliśmy ciekawi czy wystąpią różnice w wiedzy i dominującym miejscu kontroli zdrowia wśród studentów różnych uczelni, kierunków studiów oraz czy płeć będzie różnicować badaną grupę. Podczas wystąpienia wytłumaczymy na czym polegają badane konstrukty oraz spróbujemy zinterpretować otrzymane wyniki i nadać im znaczenie w szerszym kontekście.

Co wpływa na umiejętność sposobzenia wykuczenia społecznego u siebie i osób z naszego otoczenia?

mgr Kosma Kołodziej

Collegium Medium w Bydgoszczy, UMK w Toruniu

Wystąpienie ma na celu przedstawienie najnowszych badań na temat wykuczenia społecznego w kontekście neuropsychologicznym. Odpowie, na pytanie co wpływa na to czy czujemy się wykuczeni. Dzięki czemu potrafimy dostrzec problem wykuczenia u osób z naszego bliskiego otoczenia. Referat pokaże także najnowsze postawy Polaków do grup najczęściej wypychanych poza margines społeczny: homoseksualistów, imigrantów, narkomanów, chorych na AIDS, osób starszych, osób opuszczających więzienie. Wyniki zostaną także przedstawione w kontekście temperamentu afektywnego.

Wpływ Internetu na osobowość człowieka

Jerzy Kosiewicz, Patrycja Majorkowska

SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, Wydział Zamiejscowy w Sopocie

Celem prezentacji na przykładzie Afery Cambridge Analytica jest ukazanie i uświadomienie, jak większość naszej aktywności w przestrzeni internetowej może pomagać w szczegółowym określaniu naszych indywidualnych cech osobowości. Informacje o naszej aktywności w Internecie są w większości zapisywane, a następnie mogą być wykorzystywane przez podmioty trzecie w określaniu indywidualnych preferencji, a nawet i osobowości każdego z użytkowników Internetu. Efektem posiadania danych informacji, jest możliwość indywidualnego profilowania treści oraz ich formy, co za tym idzie, wpływu, ukierunkowywania, a nawet kształtowania naszych poglądów.

Firma Cambridge Analytica, przy użyciu swojego „Big Data”, tj. algorytmu, który szuka, pobiera, gromadzi i przetwarza dane w konkretnym określonym celu, tudzież używa innych algorytmów, współzależnie oddziałujących na siebie w Big Data była w stanie skutecznie profilować treść indywidualnie pod użytkownika. W tym przypadku brano pod uwagę informacje:

- demograficzne, geograficzne – tj. wiek, płeć, pochodzenie itp.;
- psychograficzne – informacje oparte o naszą aktywność w sieci, w szczególności informacje z portalu społecznościowego Facebook, np. jakim autem jeździmy, jakie mamy poglądy polityczne – generalnie co lubimy, a czego nie lubimy;
- osobowościowe - w oparciu o pięcioczynnikowy model osobowości człowieka, określanym również, jako „Wielka Piątka”/OCEAN. Uwzględniano więc poziom neurotyczności, ekstrawersji, otwartości na doświadczenie, ugodowości i sumienności człowieka.

Z możliwością tak indywidualnego profilowania wyświetlanej treści nie mieliśmy w historii jeszcze nigdy dotąd. Idealnym miejscem do zastosowania danej technologii jest Internet, dlatego priorytetem w jego przestrzeni stało się profilowanie indywidualne. Cambridge Analytica mając dostęp m.in. do niewyobrażalnie dużej bazy danych zawierającej informacje demograficzne/geograficzne i osobowościowe użytkowników portalu społecznościowego Facebook, przy zastosowaniu odpowiednich algorytmów, była w stanie dokładnie określić indywidualne cechy osobowościowe człowieka.

Dane te zostały zebrane m.in. przy użyciu aplikacji (quiz osobowościowy) stworzonej na platformie Facebook, przez profesora Uniwersytetu w Cambridge – Aleksandra Kogana, który współpracował z Cambridge Analytica. Pobierając i używając danej aplikacji, jednocześnie akceptowało się regulamin, który m.in. zezwalał aplikacji w uzyskiwaniu wyżej wymienionych informacji. Osoby te bowiem akceptując dany regulamin aplikacji i Facebooka (przy rejestracji), dawała możliwość wglądu w informacje zawarte na swoim profilu, oraz co istotne, dana aplikacja uzyskiwała dostęp do profili znajomych użytkowników tej aplikacji. Zakłada się, że aplikacja mając około 270,000 użytkowników finalnie uzyskała dostęp do informacji z 87 mln kont (ostateczna liczba jednak nie jest możliwa do określenia). Korelacja między osobowością użytkowników, a ich preferencjami (informacje psychograficzne) na stronach internetowych, a w szczególności na portalu społecznościowym Facebook okazała się bardzo wysoka.

Zachowania afiliacyjne a satysfakcja ze związku intymnego

Julia Michalak, Maria Urbańska, Zofia Burman, prof. UAM dr. hab. Lucyna Bakiera

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Afiliacja to jedna z podstawowych potrzeb psychicznych człowieka. Rozwija się na podstawie wczesnych doświadczeń emocjonalnych z figurą przywiązania (Bowlby, 2007). Ponadto, to pragnienie bliskości z inną osobą jest główną „namiętnością” człowieka. (Fromm, 2002). Miłość wyzwala tendencję do troski, bezinteresownej opieki, wspólnego przeżywania ważnych chwil. (Stelter, 2009). Maslow (1990), także umieścił potrzebę afiliacji w grupie podstawowych potrzeb – przynależności i miłości. Podstawową tezę badań, których wyniki zostaną przedstawione podczas referatu jest twierdzenie, iż relacje intymne kształtowane są poprzez zachowania, które można określić zachowaniami afiliacyjnymi. Wpisują się one w rytualizację afiliatywną, charakterystyczną dla wczesnej dorosłości (Bakiera, 2018; Erikson, 2002) i oznaczają typ aktywności nastawionej na wyrażanie (komunikowanie) potrzeby bliskości. Przeciwnościem afiliacji jest izolacja, odosobnienie społeczne (Benesch, 2002). Celem referatu jest pokazanie zależności między zachowaniami afiliacyjnymi w związkach intymnych a satysfakcją ze związku. Omówione zostaną codzienne i okazjonalne zachowania afiliacyjne oraz okazywanie i odbieranie bliskości w związkach małżeńskich i kohabitacyjnych.

Spółeczny obraz uzaleźnienia

mgr Magdalena Szklarska

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Statystyki Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pokazują, że w Polsce od alkoholu uzaleźnione jest około 2% społeczeństwa, co w przybliżeniu stanowi 800 tysięcy osób. W sposób szkodliwy natomiast alkoholu używa od 5 do 7% populacji, co daje 2-2,5 miliona osób. Ze względu na tak liczną grupę osób, dla których picie alkoholu stanowi problem, warto jest bliżej przyjrzeć się temu zagadnieniu. Decyzja o podjęciu terapii nie jest prosta. Uzaleźnienie bardzo często wiąże się z innymi chorobami a także problemami w sferze psychiki. Dodatkowo osoby uzaleźnione zmagają się z nieadekwatnymi wyobrażeniami na temat swojego problemu i procesu leczenia. To wszystko w znacznym stopniu może utrudniać proces leczenia. Jednakże nie tylko osoby uzaleźnione mają błędne przekonania na temat tej choroby. Ustalenie, w jaki sposób społeczeństwo postrzega uzaleźnienie oraz osoby uzaleźnione może pomóc zwiększyć świadomość dotyczącą tego problemu. W swoich badaniach chciałam nie tylko sprawdzić, w jaki sposób Polacy spostrzegają uzaleźnienie, ale także skłonić do refleksji na ten temat. Respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytania zarówno zamknięte, jak i otwarte – na podstawie zebranych w ten sposób danych udało się stworzyć społeczny obraz uzaleźnienia.

Kognitywistyka a user experience – problem percepcji wzrokowej w projektowaniu doświadczeń użytkownika

Patrycja Worobiej

Uniwersytet Szczeciński

User experience jest interdyscyplinarną dziedziną *IT*. Projektowanie doświadczeń użytkowników w ostatnich latach zdobyło wielką popularność, ponieważ firmy dostrzegają szybkie i efektywne zmiany, jakie projektanci potrafią wprowadzić w celu poprawy użyteczności programów, stron oraz aplikacji.

Używając urządzeń mobilnych oraz stacjonarnych kierujemy się głównie wzrokiem. Projektanci podczas wielu badań nad użytecznością zaobserwowali zależności pomiędzy budową strony, wyświetlaniem się feedbacku a naszą percepcją wzrokową i reakcją (uczuciami, które płyną z użytkowania). Celem referatu jest zgłębienie tych zależności wraz z rzuceniem interdyscyplinarnego, kognitywistycznego spojrzenia.

Konflikt kooperacyjny a rozwój poznawczy człowieka

Michał Ziora, Katarzyna Strojna

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Nie jest niczym zaskakującym to, że konflikty są wywoływane przez sprzeczność interesów między stronami. Rozbieżność celów naturalnie pobudza do zachowań rywalizacyjnych (Johnson i Johnson, 1989). Zastanawiające jest to, że do konfliktów dochodzi również wtedy, gdy ich uczestnicy wspólnie dążą do podzielanych celów. Dalej ten rodzaj konfliktu będzie nazywany konfliktem kooperacyjnym. Niniejszy referat jest poświęcony znaczeniu konfliktów kooperacyjnych dla rozwoju poznawczego człowieka. Do konfliktu kooperacyjnego dochodzi, kiedy osoby wspólnie działające na rzecz realizacji podzielanych celów chcą do nich dojść na odmienne sposoby oraz inaczej postrzegają przedmiot współpracy. Konflikt kooperacyjny ma charakter społeczno-poznawczy, ponieważ jest wywołany przez sprzeczność perspektyw na dany problem. Według Kevina Durkina (1989) konflikty społeczno-poznawcze wywołane w sytuacji współpracy rówieśniczej umożliwiają dzieciom w wieku przedszkolnym wyjście poza myślenie egocentryczne i przejście ze stadium przedoperacyjnego do stadium operacji konkretnych. Zdaniem Davida W. Johnsona i Rogera T. Johnsona (1989) przy spełnieniu określonych warunków sytuacje sprzeczności stanowisk wobec rozwiązywanego wspólnie problemu sprzyjają efektywności uczenia się we współpracy. Zatem można postawić tezę stwierdzającą, że konflikty kooperacyjne wspomagają rozwój poznawczy człowieka. Pierwszą przyczyną pozytywnego wpływu tego rodzaju konfliktów jest wzbudzana przez nie konieczność akomodacji struktur poznawczych (Piaget, 1981) jednostki do niezgodnych z ich wcześniejszym stanem informacji pochodzących od innych osób, która z kolei uzdalnia do zrozumienia szerszego spektrum zjawisk zachodzących w otoczeniu. Drugim czynnikiem wspierającym rozwój poznawczy zawartym w konflikcie kooperacyjnym jest aktywacja zaawansowanych strategii myśle-

nia przez konieczność uzasadnienia własnego stanowiska i zrozumienia drugiej strony dla konstruktywnego rozwiązania konfliktu kooperacyjnego.

POSTERY

Funkcjonowanie rodziny z dzieckiem przewlekle chorym – przegląd badań

Malwina Frąckowiak, Gabriela Bartnicka, Karolina Rachubińska, Olga Żukowska, Krystian Konieczny

Uniwersytet Szczeciński, Instytut Psychologii

Chorobą przewlekłą według Komisji Chorób przy Światowej Organizacji Zdrowia są takie zaburzenia, które trwają długo i pozostawiają po sobie inwalidztwo lub zmiany patologiczne, wymagające długotrwałego leczenia i specjalistycznej opieki. W badaniach prowadzonych przez GUS wykazano, że na przestrzeni 10 lat (wyniki z 2004 i 2014 roku) znacznie zwiększył się odsetek dzieci i młodzieży, którzy deklarują długotrwałe problemy ze zdrowiem. W związku ze wzrostem zachorowań wśród dzieci warto zwrócić uwagę na funkcjonowanie najbliższego środowiska dziecka jakim jest rodzina, które prawdopodobnie ulega zmianie, na skutek leczenia, wizyt u specjalistów, zmian chorobowych. Funkcjonowanie rodziny to nie tylko relacje rodziców z dziećmi czy też rodzeństwa między sobą, ale również to jak wszyscy członkowie funkcjonują w społeczeństwie, czy odczuwają satysfakcję ze swojego życia, a także poziom wsparcia emocjonalnego udzielanego członkom rodziny. S. Kawula zwraca uwagę na cztery podstawowe funkcje rodziny: biologiczno-opiekuńczą, kulturalno-towarzyską, ekonomiczną i wychowawczą.

Cechy temperamentalne, osobowościowe i różnice międzypłciowe w fantazjach agresywnych

Patrycja Gryczan, Wiktorja Sośniuk

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Celem badania było sprawdzenie, czy kobiety i mężczyźni różnią się pod względem natężenia fantazji agresywnych. Mając na uwadze wyniki badań wskazujące na wyższą częstotliwość występowania agresji fizycznej wśród mężczyzn oraz częstszą agresję relacyjną u kobiet (Archer, 2000) przewidywano, że podobne różnice międzypłciowe ujawnią się w fantazjach agresywnych. Sprawdzone również, czy skłonność do agresywnych fantazji wiąże się z cechami temperamentalnymi i osobowościowymi. W celu wykrycia tych zależności przeprowadzono badanie typu papier-ołówek, w którym udział wzięły 263 osoby. Do pomiaru natężenia i rodzaju fantazji agresywnych wykorzystano dwa kwestionariusze fantazji agresywnych (AFQ; Konopka, Dominiak-Kochanek, Rajchert, 2018) oraz kwestionariusz VIS (Murray, Eisner, Ribeaud, 2018). Aby zbadać różnice indywidualne we wrażliwości na sygnały zapowiadające możliwość uzyskania nagrody lub kary, użyto skali BIS-BAS (Carver, White, 1994); natomiast do zmierzenia cech osobowościowych wykorzystano Inwentarz Osobowości HEXACO (Lee, Ashton, 2009). Uwzględniono również zmienne demograficzne takie jak płeć, wiek, poziom wykształcenia i miejsce zamieszkania. Analiza z zastosowaniem regresji hierarchicznej wykazała, że im wyższe natężenie cech ukierunkowanych na zdobycie nagrody, tym wyższa skłonność do fantazji agresywnych. Skłonność malała wraz ze wzrostem natężenia ugodowości i uczciwości. Nie

wykazano natomiast roli ekstrawersji jako predyktora omawianej zmiennej. Badanie wykazało również, iż potwierdzone wielokrotnie różnice międzypłciowe dotyczące zachowań agresywnych mają przełożenie na myśli o agresywnym charakterze. Mężczyźni częściej fantazjują o agresji fizycznej (w tym ekstremalnych formach przemocy) niż kobiety, jednak nie zauważono istotnej różnicy międzypłciowej w odniesieniu do agresji relacyjnej. Wyniki badania potwierdzają, iż takie cechy temperamentalne i osobowościowe jak ugodowość, uczciwość i ukierunkowanie na nagrodę, a także płeć, są powiązane z fantazjami o agresji.

Poczucie koherencji i osobowość a sposoby radzenia sobie ze stresem u osób palących i niepalących w grupie młodych dorosłych

Agata Janeczek, Patrycja Didyk

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydział Filozofii
Chrześcijańskiej

Zgodnie z podejściem salutogenetycznym Antonovsky'ego poczucie koherencji jest związane z radzeniem sobie z wyzwaniami życiowymi oraz jest jednym z głównych czynników motywacyjnych do wyboru zachowań prozdrowotnych. Uwarunkowania osobowościowe, zwłaszcza neurotyczność są powiązane z danymi strategiami radzenia sobie ze stresem. Wysoka neurotyczność, wysoka ekstrawersja oraz niska ugodowość cechują osoby skłonne do sięgania po używki.

Cel i problem badawczy: Celem badania jest poszukiwanie związków między poczuciem koherencji i osobowością a strategiami radzenia sobie ze stresem u młodych dorosłych.

Materiały i metody: W badaniach przeprowadzanych metodą internetową wykorzystuje się IPIP-NEO-FFI 50 w adaptacji Włodzimierza Strusa, Jana Ciecucha i Tomasza Rowińskiego mierzącego osobowość, Mini – COPE w adaptacji Zygryda Juczyńskiego i Niny Ogińskiej-Bulik służący do pomiaru radzenia sobie ze stresem i SOC-29 w adaptacji Zygryda Juczyńskiego badający orientację życiową. Wyniki: Badania jeszcze trwają. Planowane są: ustalenie różnic pomiędzy dwiema grupami (t-Studenta); ocena związku między badanymi zmiennymi oraz moderacje. Wnioski: Wyniki badań mogą być pomocne

przy projektowaniu programów profilaktycznych i interwencyjnych zarówno dla całej populacji jak i grup ryzyka.

Poglądy Theodora Sarbina na hipnozę – implikacja teorii roli jako element początku nowego nurtu teoretycznego

Krystian Konieczny, Iwona Walerczyk, Karolin Rachubińska

Uniwersytet Szczeciński, Instytut Psychologii; Pomorski Uniwersytet Medyczny,
Samodzielna Pracownia Psychologii Klinicznej

Celem niniejszej pracy jest omówienie poglądów teoretycznych Theodora Sarbina, które są jednymi z fundamentów rozumienia hipnozy w kontekście społeczno-psychologicznym oraz jedną z podstaw dalszego rozwoju tego nurtu badań nad zjawiskiem hipnozy. W 1950 roku Theodore Sarbin opublikował pierwszy z serii artykułów, w których interpretował zachowania hipnotyczne w ramach teorii roli społecznej. U podstaw teorii roli społecznej leży koncepcja, wedle której większość podejmowanych przez człowieka aktywności związana jest z pełnioną lub pełnionymi przez jednostkę rolami – matki, syna, dyrektora, ucznia, osoby hipnotyzowanej itd. Każda rola to zestaw praw, obowiązków, oczekiwań, norm i zachowań, z którymi dana osoba musi się zmierzyć. Model ten opiera się na obserwacji, że ludzie zachowują się w sposób przewidywalny i że zachowanie danej osoby stanowi specyficzny kontekst, w oparciu o rolę społeczną i inne czynniki kontekstowe. Sarbin w swojej teorii przyjął założenie Roberta W. White'a o hipnozie jako ukierunkowanych na cel działaniach i zinterpretował je jako próby – podejmowane przez osoby badane/hipnotyzowane – zaspokojenia oczekiwań pojawiających się z coraz większą wyrazistością w miarę trwania i pogłębiania się sytuacji hipnotycznej. Takie rozumienie hipnozy było przełomową alternatywą dla klasycznego rozumienia hipnozy jako

transu, zmienionego funkcjonowania poznawczego, ograniczenia wolicjonalności zachowań czy w końcu freudowskiego aktywności/pasywności ego czy stanu patologicznego. Sarbin jednak nie przyjął założeń White'a w całości – odrzucił całkowicie pogląd na hipnozę jako stan. Oprócz tego zaproponował alternatywę dla przyczyn różnic w zachowaniach hipnotycznych (w innych koncepcjach rozumiane jako głębokość stanu hipnozy). Sarbin stwierdził, że przyczyną różnic są różne stopnie wchodzenia w rolę osoby hipnotyzowanej przez osoby poddawane hipnozie. Sarbin zaproponował również swoją definicję hipnozy, która była odpowiedzią na poglądy transowe i stanowisko stanu hipnotycznego. Stwierdził, że hipnoza nie odnosi się do stanu lub specjalnych warunków, w jakich osoba poddawana hipnozie się znajduje. Natomiast dotyczy sposobu, w jaki historycznie i światopoglądowo uwarunkowane podejmowanie zachowań hipnotycznych, podzielane przez uczestników kontekstu społecznego nazywanego hipnozą, ujawnia się w ich wzajemnej interakcji. Theodor Sarbin przyczynił się do zapoczątkowania alternatywnego spojrzenia na zjawisko hipnozy. Choć badania takich znanych psychologów jak Nicholasa Spanosy lub Theodore X. Barbera odegrały dużo większą rolę w rozwoju hipnologii i wiedzy o zjawisku hipnozy, to Sarbin dostarczył swoimi rozważaniami teoretycznymi oraz nielicznymi badaniami solidnych argumentów na rzecz stanowionego poglądu.

Osobowość fantazyjna. Geneza koncepcji, determinanty, charakterystyka i pomiar

Krystian Konieczny, Karolina Rachubińska

Uniwersytet Szczeciński

Theodore X. Barber był pierwszym badaczem zjawisk hipnotycznych, który przywiązywał szczególną wagę do metodologii prowadzonych badań. Stał na stanowisku, że badając zjawiska hipnotyczne należy zachować rygor metodologiczny psychologii oraz posługiwać się konstruktami znanymi w psychologii ogólnej, społecznej oraz emocji i motywacji. W toku prowadzonych badań nad podatnością hipnotyczną Barber i Wilson zauważyli, że pewna grupa osób, która zazwyczaj jest ponadprzeciętnie podatna na hipnozę wyróżnia się zauważalną tendencją do fantazjowania. Celem niniejszej pracy jest zaprezentowanie genezy koncepcji osobowości fantazyjnej, jej determinant rozwojowych, charakterystyki funkcjonowania, stworzonych metod pomiaru – również w Polskiej adaptacji oraz wyników wielu badań określających siłę związku podatności hipnotycznej z osobowością fantazyjną.

Subiektywna trudność zadania – czym jest i jak ją mierzyć

Karolina Kowalczyk

Uniwersytet imienia Adama Mickiewicza w Poznaniu

Tematyka mojego wystąpienia dotyczy zagadnienia adekwatności szacowania subiektywnej trudności problemu na przykładzie gry w GO, charakteryzującej się prostymi zasadami i jednocześnie złożonym poziomem obliczeniowym (zob. Kraszek, 1989; Surma, 2017). Chociaż inspiracją dla podjęcia tego tematu są badania przeprowadzone na szachiściech opisane w artykule Hristova i współpracowników (2014), GO z powodu wskazanych powyżej cech lepiej nadaje się do badania aspektów związanych z subiektywną oceną trudności. Modelowanie trudności problemów jest tematem coraz istotniejszym w kontekście rozwoju systemu nauczania oraz dynamicznego dostosowania trudności względem gracza (*Dynamic difficulty adjustment*). Znając ranking dostępnych strategii, przeciwnik może dostosować swoje działania w taki sposób, aby mogły być one dopasowane pod względem trudności do poziomu na którym znajduje się gracz. Optymalizacja tego procesu może być również wartościowa w kontekście nauki gry w go tj. odpowiedniego dobierania zadań przez nauczyciela dla ucznia, tak by ten rozwijał się możliwie szybko. Podstawowym problemem związanym z badaniem subiektywnej trudności zadania jest brak powszechnie przyjętej miary tego aspektu rozwiązywania problemów. Jednym z celów mojego badania było uzupełnienie tej luki. Istotą zastosowanej przeze mnie metody było porównanie subiektywnych ocen graczy na różnych poziomach zaawansowania: Mateusza Surmy, będącego jednym z najlepszych graczy w Europie, zawodników bardzo dobrych (sędziów kompetentnych), oraz graczy na znacznie niższym poziomie (właściwe osoby badane). Badanie zostało przeprowadzone w sierpniu 2018 podczas obozu Letniej Szkoły GO organizowanego przy wsparciu Polskiego Stowarzyszenia GO w miejscowości Gliśno Wielkie znajdującej się w Borach Tucholskich. Osoby badane proszono o rozwiązanie

8 problemów goistycznych, a następnie o ocenę stopnia ich trudności (wyrażoną w powszechnie przyjętym systemie stopni kyu/dan). Badani mieli także opisać czym kierowali się oceniając trudność poszczególnych zadań jak również na co zwracali szczególną uwagę przy dokonywaniu oceny. Pozwoliło to na wyodrębnienie czynników mających decydujący wpływ na ocenę trudności. Wyniki pokazały, że w przypadku łatwiejszych problemów sędziowie kompetentni i osoby badane dokonywały podobnych oszacowań, natomiast przy problemach trudniejszych, oceny osób badanych były bliższe ocenom gracza zawodowego. Wskazuje to na rolę układu odniesienia. Prawdopodobnie gracze o poziomie zaawansowania odległym od poziomu problemu mają większą trudność z jego adekwatnym oszacowaniem. Co interesujące, różnic takich nie widać w czynnikach wskazywanych przez osoby badane jako mających wpływ na ocenę trudności, a tylko w ocenach dokonywanych na skali. Gracze, niezależnie od swojego poziomu zaawansowania zwracali głównie uwagę na aspekty takie jak: liczba alternatywnych rozwiązań, które należy rozważyć, początkowa nieintuicyjność poprawnych rozwiązań czy pozorna poprawność rozwiązań, które ostatecznie okazywały się błędne. Efekt ten wydaje się zatem niezależny od identyfikacji czynników wpływających na określenie poziomu trudności.

Zespół kompulsywnego jedzenia – przyczyny oraz obraz kliniczny

Maja Krzyżanowska, Olga Roloff

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Zespół kompulsywnego jedzenia, inaczej nazywany zespołem gwałtownego objadania się (BED, ang. *binge eating disorder*) został zaobserwowany już w latach 50., kiedy otyli pacjenci zaczęli napadowo spożywać pokarm bez konieczności pozbycia się go z organizmu. Zespół ten jednak dotyczy nie tylko osób z nadwagą bądź otyłością, lecz również z prawidłową masą ciała. Istota zaburzenia polega na utracie kontroli nad ilością konsumowanego pożywienia wraz z jednoczesnym brakiem zachowań kompensacyjnych, do których należą wymioty lub procesy przeczyszczania organizmu. Wyróżnia się 5 kryteriów diagnostycznych składających się na obraz kliniczny zaburzenia. Należą do nich: powtarzające się epizody żarłoczości, zachowania świadczące o utracie kontroli, występowanie epizodów przynajmniej 2 razy w ciągu pół roku, odczucie dyskomfortu związanego z epizodami oraz brak nadużycia leków powodujących spadek masy ciała. Podczas prezentacji naszego posteru pragniemy rozwinąć zagadnienia związane z zaburzeniem, przedstawić dokładny obraz kliniczny oraz uwzględnić przyczyny z podziałem na te pochodzenia biologicznego, psychologicznego oraz socjokulturowego.

Cechy mrocznej triady a ocena skuteczności perswazyjnych i agresywnych taktyk nakłaniania do seksu przez kobiety i mężczyzn

Martyna Łucja Mielnik, Małgorzata Zarzycka

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Celem badania było ustalenie, w jakim stopniu cechy mrocznej triady (makiawelizm, psychopatia oraz narcyzm) wiążą się z oceną skuteczności perswazyjnych (np. masaż ud, szeptanie do ucha) i agresywnych (np. podanie alkoholu, groźenie odejściem) taktyk nakłaniania do seksu przez kobiety i mężczyzn. Przewidywano, że mężczyźni będą wyżej oceniać skuteczność technik agresywnych a kobiety technik perswazyjnych. Przewidywano także, iż osoby z większym natężeniem cech mrocznej triady, zwłaszcza psychopatii, będą wyżej oceniać skuteczność sposobów nakłaniania do stosunku seksualnego. W badaniu typu papier-ołówek wzięło udział 212 osób w wieku od 18 do 58 roku życia ($M = 23,88$; $SD = 7,10$). Wykorzystano Skalę Taktyk Nakłaniania do Seksu (TOSS; Camilleri, Quinsey, Tapscott, 2007) pozwalającą na określenie stopnia aprobaty dla stosowania określonych sposobów namawiania do współżycia oraz Skalę Ciemnej Triady (*Short Dark Triad*, SD3; Jones, Paulhus, 2014) służącą do pomiaru cech mrocznej triady. Wyniki częściowo potwierdziły postawione hipotezy. Analiza wariancji nie wykazała istotnych różnic międzypłciowych w akceptacji różnych technik nakłaniania do seksu, ale cechy mrocznej triady odmiennie przewidywały poziom tej akceptacji u obydwu płci. W grupie kobiet, im wyższe było natężenie makiawelizmu i niższe natężenie psychopatii, tym wyższa ocena skuteczności taktyk perswazyjnych. Z kolei u mężczyzn, ale nie u kobiet,

dodatnim predyktorem akceptacji technik agresywnych było natężenie makiawelizmu. Badanie wskazuje na to, że spośród cech mrocznej triady, zwłaszcza makiawelizm, odgrywa rolę w akceptacji zarówno perswazyjnych, jak i agresywnych technik nakłaniania swojego partnera do współżycia seksualnego.

Czy pasja męczy? Mediacyjna rola podstawowych potrzeb psychologicznych w pracy w związku pasji pracy i zmęczenia przewlekłego nauczycieli

Karolina Mudło-Głagolska, Marta Lewandowska

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Instytut Psychologii

Dla większości nauczycieli ich praca jest na tyle ważna, że nadaje sens ich życiu i staje się częścią ich tożsamości, a zatem stanowi ich pasję (Day, 2004). W zależności jaki charakter przyjmie pasja może ona generować zmęczenie przewlekłe bądź przed nim chronić. Celem prezentowanego badania było sprawdzenie czy nauczyciele bez pasji, pasjonaci harmonijni i obsesyjni pracy różnili się poziomem zmęczenia przewlekłego oraz przetestowanie modelu, w którym pasja pracy była predyktorem zmęczenia przewlekłego, zaś satysfakcja z zaspokojenia podstawowych potrzeb psychologicznych – mediatorem tego związku. Próbę badanych stanowiło 389 nauczycieli. W badaniu zastosowano: Skalę Pasji, Skalę podstawowych potrzeb psychologicznych w pracy oraz Kwestionariusz Subiektywnej Oceny Samopoczucia CIS-20R. Pasjonaci harmonijni osiągnęli istotnie niższy wynik w każdym wymiarze zmęczenia niż osoby bez pasji i pasjonaci obsesyjni. Osoby bez pasji i pasjonaci obsesyjni nie różnili się wynikami kolejnych wymiarów zmęczenia. Satysfakcja z zaspokojenia potrzeb mediowała związek pomiędzy HP pracy a zmęczeniem.

Nadzieja na sukces i satysfakcja z życia u sędziów sportowych

Agata Piasecka, mgr Mateusz Minda

Instytut Psychologii, UAM Poznań; Instytut Psychologii, UKW Bydgoszcz

W psychologii sportu badania dotyczące sędziów sportowych są stosunkowo rzadko raportowane w porównaniu z wynikami badań prowadzonych na zawodnikach czy trenerach. Równocześnie przyjmuje się, że kondycja psychiczna sędziów może mieć duże znaczenie w przebiegu rywalizacji sportowej (Sahaj, 2007; Karacum, Pulur, 2017). Rola sędziego wiąże się z wyzwaniem podejmowania trafnych i szybkich decyzji, radzeniem sobie z presją i oceną zewnętrzną oraz celnej percepcji dynamicznych sytuacji (Kozłowska, Ryszkowski, Shred, Kul, 2012; Karacum, Pulur, 2017). Równocześnie nie łączy się z taką reputacją ze strony środowiska kibiców, jaką mają inni uczestnicy świata sportu, zawodnicy czy trenerzy (Gill, 2013). W wystąpieniu zaprezentowane zostaną wyniki badań dotyczących związku pomiędzy nadzieją na sukces a satysfakcją z życia u sędziów piłki siatkowej i piłki nożnej. Jest to fragment szerszych badań przeprowadzonych na sędziach. W badaniu wzięło udział 214 sędziów (104 z piłki siatkowej oraz 110 z piłki nożnej). W prezentowanym badaniu zastosowano Kwestionariusz Nadziei na sukces (KNS; Łaguna, Trzebiński, Zięba, 2005) oraz Skalę Satysfakcji z Życia (SWLS; Juczyński, 2009). Rezultaty niniejszych badań wykazały, że zarówno w grupie sędziów piłki siatkowej, jak i sędziów piłki nożnej istnieją dodatnie korelacje pomiędzy nadzieją na sukces a satysfakcją z życia. Przeprowadzone analizy wskazują również na dodatni związek pomiędzy nadzieją na sukces, siłą woli a satysfakcją z życia w grupie kobiet zajmujących się sędziowaniem. Podobnie w grupie mężczyzn, ujawniono dodatnie korelacje pomiędzy nadzieją na sukces, umiejętnością znajdowania rozwiązań i siłą woli a satysfakcją z życia. Wyniki badań wskazują na rolę, jaką w poczuciu satysfakcji z życia ogrywa nadzieja na sukces.

W badanej grupie – sędziów sportowych, temat ten wydaje się być szczególnie ważny i zasługuje na dalsze analizy.

The Junior Temperament and Character Inventory (JTCI) – przeгляд światowych adaptacji i walidacji kwestionariusza

Karolina Rachubińska, Krystian Konieczny, Iwona Walerczyk

Uniwersytet Szczeciński, Instytut Psychologii; Pomorski Uniwersytet Medyczny,
Samodzielna Pracownia Psychologii Klinicznej

Kwestionariusz *The Junior Temperament and Character Inventory* (JTCI) został stworzony na podstawie psychobiologicznej koncepcji osobowości, której autorem jest C. Robert Cloninger. Zakłada ona, że istnieją genetycznie uwarunkowane tendencje do podejmowania zachowań eksploracyjnych, prowadzących do unikania kary i podążania za nagrodą (Hornowska, 2003). Dwoma podstawowymi wymiarami, które wchodzą w skład osobowości według Cloningera są: temperament rozumiany jako genetycznie uwarunkowane cechy oraz środowiskowo uwarunkowany charakter. Do wymiarów temperamentu zaliczamy: poszukiwanie nowości (tendencję do aktywnego reagowania na nowe bodźce), unikanie szkody (skłonność do hamowania działań w odpowiedzi na bodźce negatywne), uzależnienie od nagrody (tendencja do podtrzymywania zachowania w odpowiedzi na pozytywne wzmocnienia) oraz wytrwałość (zdolność do samodzielnego podtrzymywania danego rodzaju aktywności). Cloninger wyróżnił również trzy wymiary charakteru, do których należą: samokierowanie (zdolność człowieka do kontrolowania, regulowania i dostosowania własnego zachowania w celu adaptacji od sytuacji), skłonność do współpracy (zdolność człowieka do identyfikacji i akceptacji zachowań innych osób) oraz autotranscendencja (poczucie danej osoby, że jest ona częścią wszechświata). Celem niniejszej

pracy jest porównanie istniejących adaptacji kwestionariusza JTCI pod względem trafności, rzetelności, istotności skal, siły dyskryminacyjnej pozycji testowych oraz korelacji, jakie zachodzą między danymi wymiarami. Porównane zostały również takie zmienne jak wiek oraz płeć osób badanych. Artykuły zostały znalezione za pomocą przeglądarek EBSCO i PubMed. Kryterium, którym kierowano się podczas wybierania artykułów był rok oraz aktualność przeprowadzonych badań (lata 2001-2013). Adaptacje, które zostały wzięte pod uwagę to: 1. *The Junior Temperament and Character Inventory: Italian validation of a questionnaire for the measurement of personality from ages 6 to 16 years* (Włochy) 2. *The Reliability and Validity of the Junior Temperament and Character Inventory* (Korea) 3. *Reliability and validity of the Junior Temperament and Character Inventory* (Niemcy) 4. *Psychometric properties of a French version of the junior temperament and character inventory* (Francja) 5. *The psychometrics and validity of the junior temperament and character inventory in Portuguese adolescents* (Portugalia) 6. *The Norwegian Junior Temperament and Character Inventory (JTCI): An assessment of its psychometric properties* (Norwegia).

Bulimia chorobą umysłu

Olga Roloff, Maja Krzyżanowska

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy
w Poznaniu

Bulimia nervosa, zwana inaczej żarłocznością psychiczną, jest zaburzeniem odżywiania, charakteryzującym się kompulsywnym jedzeniem, po którym następują zachowania kompensacyjne. Na świecie stanowi jeden z bardziej rozpowszechnionych problemów, który dotyka coraz większej ilości, najczęściej młodych osób. Wśród kobiet opisywane zaburzenie występuje z częstością 0,3-9,4%, natomiast wśród mężczyzn 0,1-1,4%. Bulimia bywa bardzo często skrajnie wyniszczająca, a nieleczona może trwać nawet do 40. roku życia. Ponadto istnieje szereg medycznych oraz psychicznych konsekwencji związanych z objadaniem się oraz wymiotami. Żarłoczność psychiczna pozostaje w ścisłym związku z depresją, a podczas jej przebiegu może występować niskie poczucie własnej wartości, czy stany lękowe. Często stany depresyjne prowadzą do samobójstwa, jak również do uzależnienia się od narkotyków czy alkoholu. W niniejszym posterze postaramy się Państwu przedstawić przyczyny, objawy oraz skutki, jakie niesie za sobą żarłoczność psychiczna. Naszym celem jest ukazanie powiązania między problemami psychicznymi, takimi jak nadużywanie substancji psychoaktywnych, depresja, czy stany lękowe a bulimią. Postaramy się Państwu przybliżyć bardzo często nieodwracalne konsekwencje, jakie może spowodować omawiane przez nas zaburzenie odżywiania.

Znaczenie stresu oraz typu osobowości w chorobach z kręgu psychosomatycznych

Aleksandra Stec, Katarzyna Janiak, Marta Kadyszewska

Pomorski Uniwersytet Medyczny

Termin „psychosomatyczny” został jako pierwszy użyty przez niemieckiego psychiatrę Heinrotha w roku 1818. Zauważył on, że procesy fizjologiczne i psychiczne są ściśle ze sobą powiązane i łączy je sprzężenie zwrotne, czyli dwukierunkowy związek. Natomiast w roku 1950 Franz Alexander wyróżnił grupę chorób, w etiologii których prawdopodobnie najbardziej znaczącą rolę odgrywały czynniki psychosomatyczne, tzw. *Holy Seven Psychosomatic Diseases*. Opisane tam zostały: choroba wrzodowa żołądka, nadciśnienie tętnicze, astma oskrzelowa, reumatoidalne zapalenie stawów, choroby zapalne jelita grubego, nadczynność tarczycy, atopowe zapalenie skóry.

Obecnie wyniki badań nad psychosomatyzacją dostarczają wielu przesłanek dających podstawę do poszerzenia tej grupy o inne jednostki chorobowe (między innymi chorobę Gravesa-Basedowa, cukrzycę typu I oraz II), a wśród głównych przyczyn ich występowania upatruje się szeroko pojęty stres oraz określony typ osobowości. Czynniki psychosomatycznych doszukuje się także w mechanizmie powstawania chorób nowotworowych. Aspekty te, omówione na podstawie przeglądu polskojęzycznych publikacji, stanowią przedmiot niniejszej pracy. Artykułów wyszukano za pomocą takich baz danych jak *PubMed*, *Google Scholar* i *ResearchGate*.

Z omówionych źródeł wynika, iż osoby dotknięte różnego typu schorzeniami skóry i układu pokarmowego cechują się wyraźnie podwyższonym poziomem stresu, co rozumieć można dwojako – zarówno jako przyczynę problemu, jak i jej skutek. Wykazano, że

biochemiczne zmiany zachodzące podczas częstego przeżywania stresu burzą homeostazę organizmu, czyniąc go podatnym na wystąpienie choroby i osłabiając jego zdolności immunologiczne oraz zaburzając prawidłową pracę osi mózgowo-jelitowej. Dowiedziono, iż prowadzić to może również do upośledzenia procesów naprawczych w DNA oraz nieprawidłowości w procesie apoptozy, co z kolei predysponuje do pojawienia się choroby nowotworowej. Należy jednak zaznaczyć, iż omawiane jednostki chorobowe mają charakter polietiologiczny, co wyraźnie utrudnia umiejscowienie znaczenia oddziaływania stresu. Według omówionych badań istotnym uwarunkowaniem choroby zdaje się być typ osobowości. Określa on tendencje do reagowania w określony sposób i przeżywania emocji. Wymienić tu należy typ osobowości 1 oraz C, jako czynniki mogące prowadzić do pojawienia się choroby nowotworowej. Typy te cechuje reagowanie bezsilnością w sytuacjach stresowych, a także brak umiejętności okazywania emocji i doświadczania tych negatywnych. Z kolei badania nad osobowością typu A (odznaczającą się zaangażowaniem, realizacją celów w jak najkrótszym czasie, skłonnością do konkurencji, silną potrzebą uzyskania szacunku oraz niecierpliwością) wykazały, że wzorzec zachowania typu A nie odgrywa istotnej roli jako dodatkowy czynnik predysponujący do wystąpienia choroby niedokrwiennej serca, jak wcześniej zakładano. Może on wpływać natomiast na akceptację choroby.

Jak widać, badania obejmujące psychosomatyczne uwarunkowania pojawienia się określonych chorób nadal nie przyniosły jednoznacznej odpowiedzi, jaką rolę w patomechanizmie może odgrywać stres oraz określony typ osobowości, co zachęcać może do dalszej działalności empirycznej w tym obszarze.

Obniżenie nastroju oraz deficyty poznawcze u pacjentów po udarze mózgu

Natalia Szala, Marta Kęsik

Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej PUM; Zakład Neurokognitywistyki Stosowanej PUM

Udar mózgu jest jednym z aktualnie najczęstszych schorzeń o podłożu neurologicznym, w przebiegu którego obserwować można szereg zaburzeń neuropsychologicznych i afektywnych. Jednym z nich jest zaburzenie depresyjne. Etiologia depresji poudarowej jest złożona i nie do końca jasna. Jej występowanie może wiązać się z organicznym podłożem, powstałym w wyniku uszkodzenia mózgu lub być reakcją na chorobę, powodującą ograniczenie samodzielności chorego. Celem pracy była ocena ogólnego funkcjonowania poznawczego i nasilenia objawów depresyjnych u pacjentów po udarze mózgu oraz określenie zależności między zaburzeniami poznawczymi, a obniżeniem nastroju. Badaniem objęto 48 chorych (24 kobiety i 24 mężczyzn) po co najmniej miesiącu od wystąpienia udaru bez zaburzeń afatycznych w przebiegu, przebywających na oddziale rehabilitacji neurologicznej. Badani mieścili się w przedziale wiekowym 37-82 lata ($M = 66,6$). W celu określenia deficytu poznawczego wykorzystano ACE-III, a nasilenie cech depresji oceniono inwentarzem depresji Becka. Uzyskane wyniki wskazują, że chorzy po udarze mózgu osiągają wynik wskazujący na niewielki deficyt poznawczy ($M = 86,35$, punkt odcięcia dla cech otępiennych = 88). Najniższy wynik pacjenci osiągają w zakresie fluencji słownej. Spośród badanych 37,5% osiągnęło wynik wskazujący na lekkie lub umiarkowane zaburzenie depresyjne ($M = 12,15$). Średni wynik mężczyzn ($M = 13,08$) w skali depre-

sji okazał się wyższy w stosunku do kobiet ($M = 10,67$). Zależność pomiędzy deficytem poznawczym a obniżeniem nastroju okazała się nieistotna statystycznie.

Wdzięczność a zachowania prospołeczne

Natalia Szala, Marta Kęsik

Zakład Rehabilitacji Medycznej i Fizjoterapii Klinicznej PUM; Zakład
Neurokognitywistyki Stosowanej PUM

Wdzięczność jest emocjonalną odpowiedzią o pozytywnym wydźwięku na doświadczenie dobra, która związana jest z intencjonalnym działaniem ofiarodawcy. Stąd zainteresowanie budzi współwystępowanie wdzięczności oraz tendencji do podejmowania zachowań prospołecznych, szczególnie wśród młodych ludzi oraz motywacja młodzieży do wolontariatu.

Cel pracy: Celem badania było określenie nasilenia wdzięczności u młodych wolontariuszy oraz porównanie tego wyniku w stosunku do grupy kontrolnej, składającej się z osób nie podejmujących działalności wolontaryjnej. Drugorzędnym celem było znalezienie dominującej motywacji do wolontariatu. Materiał i metody. Do grupy badanej zaliczono 60 wolontariuszy. Grupa kontrolna składała się ze studentów niezaangażowanych w wolontariat i wyniosła również 60 osób. Uczestnicy badania to osoby w wieku od 17 do 26 roku życia. Do pomiaru wdzięczności zastosowano Kwestionariuszem Wdzięczności GQ-6 autorstwa M. E. McCullough, R. Emmons, J. Tsang, w polskiej adaptacji M. Kossakowskiej oraz P. Kwiatka. Grupie badawczej zostało zadane dodatkowe pytanie: Co skłoniło Cię do rozpoczęcia działalności w formie wolontariatu?

Wyniki: Średni wynik jaki uzyskały osoby z grupy badawczej wynosi 32,3 ($SD = 4,83$) i jest to wynik ponadprzeciętny. Nie wykazano różnic między kobietami a mężczyznami. Zaś średni wynik jaki uzyskały osoby z grupy kontrolnej wynosi 26,9 ($SD = 7,9$) i jest to wynik przeciętny. Główne motywy deklarowane przez badanych to: doświadczenie, nowe kontakty, satysfakcji.

Wnioski: Istnieją różnice w predyspozycji do odczuwania wdzięczności między osobami zaangażowanymi i niezaangażowanymi prospołecznie. Osoby podejmujące wolontariat kierują się głównie motywami związanymi z orientacją endocentryczną, a więc tą skierowaną na siebie. Jednocześnie jednak widać zarysowującą się cechę, według której osoby, które podzielają poglądy związane z altruizmem, więc kierujące się częściej motywami egzocentrycznymi przejawiają wyższy poziom posiadanej cechy wdzięczności.

Problem głodu alkoholowego u osób uzależnionych

mgr Magdalena Szklarska

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Statystyki Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pokazują, że w Polsce około 3 milionów osób ma problemy z alkoholem (osoby uzależnione oraz pijące w sposób szkodliwy). Takie osoby doświadczają głodu alkoholowego. Zagadnienie to jednak ciągle nie jest powszechnie znane. Wykracza ono poza czysto fizjologiczne aspekty. W najprostszy sposób głód alkoholu zdefiniować można jako stan charakteryzujący się wzmożoną i trudną do odparcia chęcią lub pragnieniem jego wypicia, poczuciem skutków działania albo też przymusem jego poszukiwania i picia. W swoim wystąpieniu chciałabym dokładniej omówić to zagadnienie, odnieść się do różnych sposobów ujmowania głodu alkoholowego a także do implikacji pomiędzy tym konceptem a wybranymi elementami psychologicznej charakterystyki osób uzależnionych.

Poczucie „inności” oraz jego konsekwencje u dzieci zdolnych

Anna Tarnowska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

W przedstawionym posterze zostanie przedstawiony częsty problem odczuwania „inności” przez dzieci zdolne. Jego przyczyną mogą być inne niż u rówieśników indywidualne cechy/zdolności, sposób myślenia, poziom wiedzy i łatwość jej przyswajania oraz wiele innych. Poczucie niezrozumienia oraz odmienności często towarzyszy tym dzieciom przez okres nauki, a to powoduje liczne napięcia wewnętrzne, wmawianie sobie, że jest się innym, nie pasującym do grupy. To z kolei prowadzi w wielu przypadkach do izolowywania się od grupy rówieśniczej, a tym samym do poczucia samotności. Dzieci zdolne w wielu przypadkach nie mają możliwości zaspokojenia swoich edukacyjnych potrzeb, a przez to sądzą że nie pasują do panującego systemu edukacyjnego oraz nie czują wsparcia. Często są to perfekcjoniści którzy boją się krytyki oraz tacy, którzy posiadają zaniżoną samoocenę.

Umiejscowienie kontroli zdrowia w kontekście chorób somatycznych oraz innych czynników. Przegląd badań

Iwona Walerczyk, Krystian Konieczny, Karolin Rachubińska

Uniwersytet Szczeciński, Instytut Psychologii; Pomorski Uniwersytet Medyczny,
Samodzielna Pracownia Psychologii Klinicznej

Umiejscowienie kontroli zdrowia w kontekście trzech wymiarów, jakimi są wewnętrzne przekonania osoby badanej, wpływ innych oraz przypadek, a teorii społecznego uczenia się i odbierania wzmocnień mówi o tym, który z tych wymiarów jest odpowiedzialny za stan własnego zdrowia osoby badanej. Istnieje przekonanie, że źródła zagrożenia zdrowia osoby badanej wynikają z jego indywidualnych zachowań. Lokalizacja kontroli zdrowia według K.A. Wallston i B.S. Wallston, tworzona jest na podstawie własnych doświadczeń i obserwacji osoby, odnoszących się do zdrowia i choroby. Pierwszy wymiar odnosi się do własnego poczucia kontroli zdrowia, gdzie odpowiedzialność za stan zdrowia ciąży na jednostce. Osoby te wykazują większe zdolności adaptacyjne oraz unikają sytuacji niebezpiecznych. Drugi wymiar można rozumieć jako wpływ personelu medycznego lub placówek medycznych. Trzeci wymiar reprezentuje przypadek, na który nic i nikt w ocenie osoby badanej nie jest w stanie wpłynąć. Zależnie od przejawianego stylu osoby badane aktywizują swoje zasoby lub oddają się ręce personelu medycznego w przebiegu takich chorób jak cukrzyca, choroba afektywna dwubiegunowa czy różnego rodzaju choroby somatyczne. Celem pracy jest przekrój badań dotyczących umiejscowienia kontroli zdrowia u różnych grup wiekowych oraz czynników im towarzyszących. Informacje zostały ze-

brane na podstawie publikacji, których wyszukano za pomocą serwisów *PubMed*, *Google Scholar* i *Oxford Journals*. Przekrój stanowi wstęp do dalszych planowanych badań.

Elastyczność poznawcza i sposoby radzenia sobie ze stresem a BMI i aktywność fizyczna

mgr Żaneta Żaczek

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wydział Pedagogiki i Psychologii,
Instytut Psychologii

Elastyczność poznawcza jest miarą myślenia dywergencyjnego (Ionescu, 2012) i jest związana z twórczą adaptacją do zmieniających się warunków. By efektywnie radzić sobie ze zmieniającymi się warunkami jednostka wielokrotnie ocenia sytuację (Kato, 2012) i dobiera strategię (Cheng, 2000). Zdolność zmiany sposobu postrzegania jest warunkiem elastyczności w radzeniu sobie ze stresem (Cheng, 2001) i skuteczności. Ocena tej zdolności jest ważnym elementem diagnozy wobec osób z trudnościami w radzeniu sobie ze stresem. Osoba z wysoką elastycznością poznawczą modyfikuje zachowanie w obliczu nowych okoliczności, dostosowuje strategię zaradcze oraz generuje nowe sposoby radzenia sobie z trudnościami (Dennis i Vander Wal, 2010). Taką strategią może być aktywność fizyczna, która stymuluje także funkcje poznawcze. Osoby z nadwagą i otyłością prezentują nadmierną wrażliwość na sytuacje stresowe (Bętkowska-Korpała, Karpowicz, Gierowski, Malczewska – Malec, Olszewska, Patyka, Dembińska-Kieć, 2007). Natomiast najczęstszym stylem radzenia sobie ze stresem, jaki prezentują te osoby jest styl skoncentrowany na emocjach. Zasadnym wydaje się także sprawdzenie poziomu elastyczności poznawczej wśród osób z nadwagą i otyłością. W badaniu wzięło udział 50 osób z nadwagą i otyłością wg. Wskaźnika BMI, w wieku od 18 do 80 lat. Osoby wypełniły Kwestionariusz Elastyczności Poznawczej (KEP) Kato w adaptacji Piórowski, Basińska, Piórowska i Grzankowska

oraz Kwestionariusz Radzenia Sobie w Sytuacjach Stresowych (CISS) Endlera i Parkera w adaptacji Szczepaniak, Strelau, Wrześniewski.

WARSZTATY

Wyzwolić potencjał – czyli jak być liderem, który rozwija w grupie to, co najlepsze

Maria Stachowiak, Paulina Gruszczyńska
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Przywództwo – temat pełen dylematów, wielu pytań, na które najczęstszą odpowiedzią jest „to zależy”. Temat trudny, ale niesamowicie ciekawy. W oparciu o te rozważania został stworzony warsztat „Być liderem”. Jego celem jest wyposażenie uczestników w narzędzia oraz zbudowanie postawy wspierającej w samodzielnym prowadzeniu projektów, przewodzeniu kołom naukowym, organizacjom oraz inicjatywom społecznym. Na warsztacie zostaną poruszone kwestie motywacji uczestników, aktywizowania grupy, wyzwalań potencjału oraz sytuacji kryzysowych w zespole oraz temu jak im zapobiegać.

Drzwi do ACT. Wprowadzanie do Terapii Akceptacji i Zaangażowania

Joanna Gawrońska

Collegium Da Vinci

Warsztat jest wspaniałą okazją do zapoznania się z Terapią Akceptacji i Zaangażowania. Jest to jedno z głównych podejść należących do tak zwanej „trzeciej fali” terapii poznawczo-behawioralnych, zwanych terapiami kontekstualnymi. Jej celem nie jest pozbycie się symptomów. Jednak nauczenie klienta bycie z trudnymi emocjami, myślami i pomimo ich wybranie działań w kierunku wartościowego życia. Opiera się ona na elastyczności psychologicznej, która składa się z sześciu procesów. Jakich? Tego dowiesz się na warsztacie.

Cykl Kolba w pracy trenera – jak budować pracę grupy zgodnie założeniami uczenia się przez doświadczenie

dr Joanna Matejczuk

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Psychologii

Praca z grupą w trakcie warsztatów i szkoleń wymaga od trenera dużej uważności i całkiem sporego wachlarza kompetencji. Jedną z ciekawych pomocy w tym wyzwaniu może okazać się myślenie, przygotowywanie pracy oraz prowadzenie grupy z uwzględnieniem modelu uczenia się przez działanie Davida A. Kolba (*Experiential Learning Model*). Model ten, znany również jako Cykl Kolba, pozwala nam lepiej zrozumieć, za pomocą jakich mechanizmów ludzie mogą się rozwijać, uczyć i przygotowywać do nowych zadań w przyszłości. Dzięki niemu można łatwiej zrozumieć potrzeby uczestników grupy i zaprosić ich do poszerzania wiedzy, rozwijania umiejętności i wprowadzania zmian poprzez integrację zaangażowanego działania, refleksji, wnioskowania i praktycznego eksperymentowania. Dla trenera Cykl Kolba może okazać się pomocny, a nawet niezbędny, podczas planowania pojedynczych spotkań, cyklu warsztatów, podsumowywania ćwiczeń i całego procesu uczenia się, a także dokonywania ewaluacji.

Wystąpienia publiczne – czyli jak zostać dobrym mówcą

Mirosław Maciejewski, Bartosz Kaliszan

Toastmasters Poznań

Wystąpienia publiczne dotyczą każdego z nas. Niezależnie czy jesteśmy mówcą motywacyjnym, wykładowcom czy badaczem, który ma przedstawić swoje wyniki badań szerszemu gronu, nie unikniemy występów przed innymi ludźmi. Jak jednak nauczyć się przedstawiać innym to, co mamy do powiedzenia w ciekawy sposób? Tak aby wszyscy możliwie jak najlepiej zrozumieli to, co chcemy przekazać. Celem warsztatu jest wyposażenie uczestników w narzędzie pozwalające przygotować oraz przeprowadzić wykład, warsztat lub niezależną mowę w taki sposób, aby była ona interesująca i ciekawa dla odbiorców. Na warsztatach zostaną również zaprezentowane metody, które skutecznie pozwolą opanować stres i zapanować nad tremą związaną z wystąpieniami publicznymi.

Wprowadzenie do analizy mediacji i moderacji przy użyciu modułu jAMM do programu Jamovi

Paweł Iwankowski

PogotowieStatystyczne.pl

Dwugodzinny warsztat poświęcony będzie wyjaśnieniu na czym polega oraz przeprowadzeniu analizy mediacji i analizy moderacji przy użyciu programu Jamovi (moduł jAMM). Omówimy/przećwiczmy na nim:

- podstawy teoretyczne (bardzo krótko :)
- różnice między efektem mediacyjnym a moderacją (+ krótko o efekcie supresji)
- wykonanie samych analiz
- raportowanie w standardzie APA
- miary siły efektu

System Kodowania Ruchów Twarzy (FACS) – wykrywanie mimicznych oznak emocji

dr Joanna Zinczuk-Zielazna

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Psychologii

Celem warsztatu będzie praktyczna nauka rozpoznawania ekspresji mimicznych emocji podstawowych. Wykorzystamy materiały opracowane przez Paula Ekmana i współpracowników, poruszymy tematykę wiarygodności i kłamstwa, przeanalizujemy emocjonalne wystąpienie osoby publicznej.

WYKŁADY

Ontologia polityczna tego, co wspólne, czyli jak nie pogubić się w gąszczu zmieniających się regulacji i odnieść sukces w nauce

dr Krystian Szadkowski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Filozofii

Systemy szkolnictwa wyższego i nauki w Europie od wielu lat znajdują się w procesie permanentnych reform, które bardziej niż do zreformowanych systemów prowadzą do kolejnych reform. Polski system nie stanowi pod tym względem wyjątku. Od miesięcy, polskie uczelnie publiczne funkcjonują w wirze wewnętrznych przekształceń i zmieniających się zewnętrznych regulacji. Procesom tym towarzyszy pogłębiająca się niepewność. W jaki sposób młodzi badacze (lub aspirujący do tego miana studenci i studentki) powinni nawigować w tych warunkach, szczególnie w okresie, w którym zmuszeni są do nieustannego podejmowania decyzji kluczowych z punktu rozwoju własnych karier? W swoim krótkim wykładzie, korzystając z ustaleń dotyczących kierunków rozwoju współczesnych systemów nauki i szkolnictwa wyższego oraz refleksji ontologicznej dotyczącej specyfiki przedsięwzięcia naukowego, zaproponuję heurystykę ułatwiającą ocenę konsekwencji kolejnych regulacji oraz podejmowanie decyzji odnośnie kariery naukowej w niepewnych czasach.

Psychologia anomalistyczna. Dlaczego wierzymy w zjawiska paranormalne?

mgr Michał Kosakowski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Psychologii

Wiara w zjawiska paranormalne ma się dzisiaj równie dobrze jak zawsze. W krajach rozwiniętych większość populacji wierzy przynajmniej w jedno z nich. Psychologia anomalistyczna zajmuje się poszukiwaniem wyjaśnienia popularności tego typu przekonań – oraz popularności doświadczeń, które dają im początek. Obraz, który wyłania się z tych badań pozwala przypuszczać, że przekonanie o szczególnej konstrukcji psychicznej osób, które wierzą w zjawiska paranormalne jest trudne do obronienia. Odpowiadające za to mechanizmy psychologiczne nierzadko mieszczą się w ramach naszego codziennego funkcjonowania.

Doktorat Inaczej

mgr Maciej Behnke

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Psychologii

Czyli kilka ciekawostek o tym jak w trakcie studiów doktoranckich 1) zostać Mistrzem Świata, 2) sprzedać więcej książek od swojego promotora, 3) napić się piwa z jednym z najlepiej cytowanych psychologów na świecie i 4) utrzymać uśmiech na twarzy pracując 60 godzin tygodniowo.